

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta informatiky a statistiky

Bakalářská práce

2011

Klára Šafránková

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta informatiky a statistiky

**Životní cyklus informací
v mimořádných událostech:**

Případová studie 11. září 2001

Vypracovala: Klára Šafránková

Vedoucí práce: doc. Ing. Prokop Toman, CSc.

Rok vypracování: 2011

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně. Veškeré použité podklady, ze kterých jsem čerpala informace, jsou uvedeny v seznamu použité literatury a citovány v textu podle normy ČSN ISO 690.

V..... dne

Podpis:

ABSTRAKT

Informovanost veřejnosti je dnes velice diskutovaným tématem. V dnešní době je nutné posuzovat ne obsah informačního sdělení, ale naopak jeho důvěryhodnost. Důvěryhodnost informací ve společnosti je ovšem z hlediska jejího posouzení velice nesnadným cílem, kterého se snaží dosáhnout analýza v této práci.

Práce pojednává o největší lidské tragédii spojené s manipulací informací. Cílem práce je analýza informací uveřejněných o mimořádné události, která se odehrála 11. září 2001. Práce obsahuje analýzu interpretace a vývoje těchto informací veřejnosti prostřednictvím tištěných a internetových médií.

V první části práce budou uvedeny základní pojmy spolu s popisem samotné události. Stěžejní část práce se zabývá analýzou mimořádné události a především analýzou vývoje událostí od roku 2001 do současnosti. Zprávy budou hodnoceny a porovnávány dle vzájemné shody, jejich důvěryhodnosti a především jejich vývoje.

Klíčová slova: Informace, terorismus, mimořádná událost, propaganda, dezinformace, cenzura, 11. září 2001, WTC, USA, konspirační teorie.

ABSTRACT

The awareness of people is a widely discussed topic nowadays. In recent years it became necessary to judge not only the content of an information source but its trustworthiness as well. However, determining the trustworthiness of information is a very difficult task and is the main goal of analysis in this thesis.

This thesis deals with the biggest human tragedy and information manipulation. The goal of this thesis is the analysis of information published about the unique event, which happened on the 11th of September 2001. The thesis contains the analysis of interpretation and development of information about this event as published in printed and internet mass media.

The first part of this thesis contains the explanation of basic terms and the description of said event. The bulk of this thesis deals with the analysis of said event and the analysis of the development from 11th September 2001 until now. News will be evaluated and compared based on its content, trustworthiness and most importantly its development.

Key words: Information, terrorism, extraordinary event, propaganda, misinformation, censure, 11th September 2001, WTC, USA, conspiracy theory

PODĚKOVÁNÍ

Velké poděkování patří vedoucímu práce Ing. Tomanovi za odbornou pomoc a cenné rady, které mi poskytl. Děkuji mu též za velkou trpělivost a vstřícnost.

Velký dík si zaslouží také moje rodina, která mne vždy podporovala a pomáhala mi, jak při studiu, při psaní této práce, tak v životě samotném.

Děkuji

OBSAH

Čestné prohlášení:	3
Abstrakt.....	4
Abstract.....	5
Poděkování.....	6
1. Úvod.....	9
2. Mimořádná událost	10
3. Informace, její význam a hodnota, znalost.....	12
3.1 Definice informace.....	12
3.2 Význam, hodnota, druh informace.....	13
4. Propaganda, dezinformace, cenzura.....	14
4.1 Propaganda.....	14
4.2 Dezinformace	15
4.3 Cenzura	17
5. Masmédia, komunikace	18
5.1 Veřejné mínění.....	19
6. Důvěryhodnost informací z internetu	21
6.1 Důvěryhodnost internetu.....	21
6.2 Průzkumy ČSÚ	22
7. Terorismus a vymezení pojmů	24
7.1 Historie terorismu	25
7.2 Znaky mezinárodního terorismu	25
8. Případová studie: USA 11. září 2001.....	28
8.1 Světové obchodní centrum (WTC)	29
8.2 Časový sled události	30
8.3 Důsledky a reakce na útoky	32
9. Vybrané teroristické organizace.....	34
9.1 Al Kajda.....	35
9.1.1 Vznik a organizační systém	35
9.1.2 Vybraní členové Al Kajda.....	36
10. Analýza informací.....	39
10.1 Analýza dat roku 2001	40
10.2 Analýza dat roku 2002	42
10.3 Analýza dat roku 2003	43
10.4 Analýza dat roku 2004.....	45

10.5 Analýza dat roku 2005	46
10.6 Analýza dat roku 2006	48
10.7 Analýza dat roku 2007	50
10.8 Analýza dat roku 2008	51
10.9 Analýza dat roku 2009	53
10.10 Analýza dat roku 2010	54
11. Konspirační teorie	56
11.1 Důkaz o řízené demolici?	57
11.2 Útok do vlastních řad?	59
11.3 Nejzásadnější rozpory	61
12. Filmy a dokumenty o 11. září 2001	63
13. Hodnocení případové studie	64
14. Závěr	67
15. Dotazník a jeho vyhodnocení	70
15.1 Dotazník	70
15.2 Vyhodnocení dotazníku	71
16. Použitá literatura, zdroje	76
16.1 Tištěné publikace	76
16.2 Elektronické zdroje	78
17. Terminologický slovník	82
18. Použité tabulky, grafy, obrázky	83
18.1 Použité tabulky	83
18.2 Použité grafy	83
18.3 Seznam obrázků	83

1. ÚVOD

Toto téma jsem zvolila proto, že celý svět je v současnosti pod značným vlivem a „nátlakem“ Spojených států amerických. Ať se jedná o přejímání zvyklostí, politických názorů, způsobu vlády atp., ovlivňuje tato velmoc nejen velké země, ale i malé státy, jako je Česká republika. Většina velkých událostí a skandálů se bezprostředně týká právě Spojených států, které se ne vždy postaví k situaci dostatečně přímo. Terorismus, násilí a boj o moc, je stále neutichajícím tématem. Bohužel ve většině případů nejsou informace podávány veřejnosti zcela pravdivě. Toto téma mne vždy velice zajímalo kvůli neustálému přejímání nejen veškerých amerických zvyklostí, ale i celkovému „poameričtění“ národa. Tyto změny na mou osobu působí jak velice rušivě, tak i smutně.

Součástí práce bude popis události tak, jak byla podána veřejnosti prostřednictvím tištěných a internetových médií. Pozornost bude zaměřena také na vybranou teroristickou organizaci včetně její činnosti a působení, a to z důvodu, že tato problematika s tématem neodmyslitelně souvisí.

Po analýze informací z jednotlivých médií bude připojena pasáž obsahující konspirační teorie, které o těchto událostech vznikly. O konspiracích nelze tvrdit, zda jsou skutečně pravdivé či mylné, ovšem nelze popřít, že v sobě zahrnují fakta, která nutí čtenáře k hlubšímu zamyšlení nad předloženými informacemi. Právě konspirační teorie jsou tím, co způsobuje zmatenost a nedostatečnou věrohodnost informací a zároveň i značnou míru nejistoty ze strany jejich tvůrců.

Problémem při zpracování této práce bude velké množství informačních zdrojů a jejich efektivní výběr. Medií, která poskytovala informace o útocích na Spojené státy americké je tolik, že nebude možné je všechny analyzovat a posuzovat jejich důvěryhodnost. Proto analýza směřuje především na tištěná média a internet. Okrajově bude zmíněno několik filmů a dokumentů, které byly natočeny a které se snaží události nastínit o něco blíže než noviny a televizní zpravodajství.

V závěru práce bude popsán můj vlastní názor jako autorky a zhodnocení zde publikovaných závěrů. Sekundárním cílem práce je, aby si názor na danou problematiku udělal každý čtenář sám. Autorčiny názory a postoje zde použité jsou pouze osobními názory a nebudou čtenáři podsouvány jako samozřejmost či správnost.

2. MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Mimořádnou událostí lze označit situace, které nastávají zřídka nebo ne tak často, jako situace zcela běžné. Jedná se o události příležitostné či nahodilé. Například za mimořádnou událost nelze považovat fakt, že jeden den svítí slunce a druhý den prší nebo, že auta jezdí na silnici vlevo.

Naopak, mimořádnou událostí jsou síly, vlivy a jevy, které jsou škodlivé, ohrožují životy a životní prostředí. Do této kategorie lze zahrnout jevy přírodní nebo činnosti člověka. „Mimořádná událost je nenadálý částečně nebo zcela neovládaný, časově a prostorově ohraničený děj, který vznikl v souvislosti s provozem technických zařízení, působením živelních pohrom, neopatrným zacházením s nebezpečnými látkami nebo v souvislosti s epidemiemi a dalšími negativními vlivy.“¹

Odstraňování škod po mimořádných událostech vyžaduje následně mnoho práce a finančních prostředků, jelikož jejich důsledky jsou nedozírné. Z následků mimořádné události se postižení lidé nebo oblasti vzpamatovávají i dlouhá léta, pokud se vzpamatují vůbec (např. Heřmanice zničené povodněmi roku 2010, Japonsko zasažené silným zemětřesením a vlnou Tsunami roku 2011, atp.).

S odstraněním a vyrovnaním se s mimořádnou situací souvisí i následující pojmy: „záchranné práce (činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí), likvidační práce (činnosti k odstranění následků), krizová situace (stav, kdy jsou bezprostředně ve velkém rozsahu ohroženy životy a zdraví občanů, životní prostředí, vyhlášen je tzv. krizový stav, atp.).“²

Lidé tyto situace neustále podceňují a zahrávají si tak s životy jak vlastními, tak i cizími. Mimořádné události, vyvolané člověkem i způsobené přírodními změnami, ovlivnit můžeme. Záleží ovšem na tom, zda je ovlivnit chceme či nikoli.

¹ ZÁCHRANNÝ KRUH. *Mimořádné události- základní pojmy* [online]. Materiály MV ČR a HZS ČR. Dostupné z WWW: http://www.zachranny-kruh.cz/mimoradne_udalosti/mimoradne_udalosti_zakladni_pojmy.html

² ZÁCHRANNÝ KRUH. *Mimořádné události- základní pojmy* [online]. Materiály MV ČR a HZS ČR. Dostupné z WWW: http://www.zachranny-kruh.cz/mimoradne_udalosti/mimoradne_udalosti_zakladni_pojmy.html

„Chybovat je v povaze člověka, ale jen hlupák na svém omylu setrvává.“

Marcus Tullius Cicero

Mimořádnou událostí popisovanou v této bakalářské práci jsou útoky z 11. září 2001 na Spojené státy americké. Tato událost ovlivnila životy mnoha lidí, bezpečnostní postupy světových velmocí, smýšlení obyvatel, názory na politiku a politické dění i informační společnost jako celek.

3. INFORMACE, JEJÍ VÝZNAM A HODNOTA, ZNALOST

Definice pojmu informace existuje celá řada. Význam informace nelze hodnotit jako zcela objektivní, jelikož to, jaký význam informaci přičkneme, závisí pouze na jednotlivcích a jejich osobnostech.

3.1 DEFINICE INFORMACE

„Slovo Informace pochází z latinského *informatio*, znamenající vtištění formy či tvaru.“³

„Pojem informace patří k nejobecnějším kategoriím současné vědy i filozofie, řadí se mezi takové pojmy jako hmota, vědomí, myšlení, poznání, pohyb, prostor, čas. Podle toho, ve kterém vědním oboru nebo oblasti lidské činnosti se používá, jsou aplikovány specifické přístupy ke zkoumání informace a jsou k dispozici různé způsoby jejího definování.

Příklady definic informace:

- **Laický, každodenní** (sdělení, zpráva, vnesení tvaru, zformování informace)
- **Filozofické pojetí** (vnímatelný obsah poznaného nebo předpokládaného obrazu skutečnosti; poznatek o určité skutečnosti, předmětu nebo jevu zachyceném ve zpřístupnitelné formě využitelný při přizpůsobování se člověka životnímu prostředí (CIGÁNIK))
- **Komunikační pojetí** (obsah procesu lidské komunikace, odevzdání a přijímání oznámení, jejich přenos osobním kontaktem, zvukem, signálem a prostředky masové komunikace)
- **Kybernetické pojetí** (název pro obsah toho, co se vymění a vnějším světem, když se mu přizpůsobujeme a působíme na něj svým přizpůsobováním)
- **Matematický přístup** (energetická veličina, jejíž hodnota je úměrná zmenšení entropie systému)⁴

³ ANONYM. *Informace*. Wikipedie otevřená encyklopedie [online]. Aktualizováno 27. 6. 2010. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Informace>

⁴ KUČEROVÁ, Helena. *Definice informace* [online]. Vyšší odborná škola informačních služeb. Aktualizováno 13. 2. 2010. Dostupné z WWW: <http://web.sks.cz/users/ku/ZIZ/inform1.htm>

3.2 VÝZNAM, HODNOTA, DRUH INFORMACE

Významem pojmu informace se zabývá vědní obor *pragmatika*. „Pragmatikou je moderní vědní disciplína na pomezí lingvistiky a filosofie, která se zabývá řečovými akty jako účelnou praxí řeči: člověk, který mluví, nejen něco říká, ale obvykle tím sleduje i nějaký záměr.“⁵

Dle publikace uvedené ve zdrojích, lze rozdělit informace do následujících kategorií:⁶

⁵WATZLAWICK, Paul. *Pragmatika lidské komunikace: interakční vzorce, patologie a paradoxy*. Hradec Králové: Konfrontace 1999- 243s. ISBN 80-86088-04-9

⁶MLEZIVA, Emil. *Diktatura informací*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 133 s. ISBN 80-86898-12-1

4. PROPAGANDA, DEZINFORMACE, CENZURA

4.1 PROPAGANDA

„Termín propaganda se poprvé vynořil v roce 1622, když papež Řehoř XV. ustavil orgán zvaný Congregation de Propaganda Fide, který měl za úkol upevňovat katolickou víru a bojovat proti protestantské reformní vlně. Termín byl postupně rozšiřován na činnost spojenou s propagací politických idejí.

T. H. Qualter definuje propagandu jako *úmyslný pokus jednotlivce či skupiny formovat, kontrolovat či měnit názory jiných společenských skupin pomocí komunikačních kanálů a prostředků tak, aby výsledek byl v souladu se zájmy propagandisty.*

Profesor Garth S. Jowett charakterizuje propagandu *jako úmyslnou, systematickou snahu manipulovat vnímání a ovlivňovat chování a rozhodování veřejnosti tak, aby její reakce byla v souladu se zájmem propagandisty.*

Vyplývá, že důležitou součástí, ba cílem propagandy je záměrná snaha ovlivnit široké publikum nějakými informacemi bez ohledu na to, jsou-li pravdivé či zkreslené nebo falešné. Cílem propagandisty je přimět publikum k jednání, které je v propagandistově zájmu.

Důležitou součástí moderní propagandy je využívání široké palety různých masových médií jako plakátů, televizních programů, filmů, inzerátů, fotografických snímků, různých novinářských a jiných tiskových forem.“⁷

Propaganda je součástí dnešní společnosti a stává se velice mocným nástrojem, jak z hlediska politického nebo válečného. Zejména z válečného hlediska je značnou výhodou propagandisty fakt, že může bez větších problémů ovládat lidi, které potřebuje a lze s nimi dle jeho vlastních potřeb manipulovat. Pokud se zamyslíme, dojdeme k závěru, že propaganda dnes souvisí i s pojmy jako jsou dezinformace, manipulace nebo i například brainwashing. Po splnění základních podmínek a pravidel při ovlivňování lidí, se propagandista může stát velice mocnou osobou.

„V mnoha případech se propaganda ukrývá pod populárním termínem „public relations“ a lze rozlišit tzv. bílou a černou propagandu. Bílá propaganda vytváří a rozšiřuje zdroj, který nezakrývá svou totožnost. Černá propaganda čili propagandistická dezinformace má nejenom

⁷ BITTMAN, Ladislav. *Mezinárodní dezinformace: černá propaganda, aktivní opatření a tajné akce*. Mladá Fronta Praha 2000. ISBN 80-204-0843-6

ovlivnit, ale také oklamat širokou veřejnost. Obvykle se vyrábí pod cizí vlajkou, neboť pachatel nechce odhalit svou tvář, aby falešný obsah neohrozil jeho veřejnou pověst. Nejčastějšími producenty jsou zpravodajské služby, které mají k dispozici potřebnou mezinárodní síť. K dalším častým pachatelům patří různé tajné a polotajné politické spolky a teroristické organizace s konspiračními programy a metodami. Do široké palety černé propagandy patří především padělky vládních dokumentů s kompromitujícím obsahem, šíření nepravdivých zpráv šeptandou, podsouvání falešných zpráv tisku přes agenty mezi novináři a veřejnými činiteli, publikování článků a knih pod cizím jménem, rozhlasové a televizní dezinformační poradenství a v posledních letech také rozšiřování falešných zpráv prostřednictvím počítačové mezinárodní sítě.

Oficiální (bílá) propaganda je akceptovaná legální činnost, zatímco většina dezinformací je spojena s porušováním mezinárodních zákonů a pravidel.

Vláda prezidenta Bushe zavedla celou řadu opatření, která nejen dovolovala, ale i nařizovala používat dezinformace, jejichž cílem bylo utajit důležité tajné programy a výzkumné projekty. Byla vydána i operační příručka *National Industry Security Program Operating Manual*: „Dezinformací je třeba používat při práci s tajnými programy s cílem utajit jejich skutečnou podstatu před osobami, které k nim nemají oficiální přístup. Dezinformace musí znít věrohodně, ale nesmí obsahovat žádnou informaci o skutečném charakteru celého projektu.“⁸

Nakolik lze tedy s jistotou určit, které informace vydané z jistých zdrojů jsou zkreslené či nikoli? Dle uvedených definic i všeobecně známých situací, nemá jedinec šanci ani příležitost zjistit, zda bylo s určitými informacemi manipulováno nebo zda zpracovává informace zcela pravdivé.

4.2 DEZINFORMACE

„Dezinformace je úmyslně zkreslená informace, kterou pachatel tajně vsune do informační soustavy oponenta s cílem oklamat ho a ovlivnit jeho politické, hospodářské či vojenské akce. Předpokladem úspěšnosti mezinárodní dezinformační akce je možnost používat na území protivníka tajný aparát a mít utajený přístup k masovým sdělovacím prostředkům, bývá jejich výroba svěřena zpravodajským službám, které takovou síť disponují.

⁸ BITTMAN, Ladislav. *Mezinárodní dezinformace: černá propaganda, aktivní opatření a tajné akc.* Mladá Fronta Praha 2000. ISBN 80-204-0843-6

Termín dezinformace je německého původu a Německo bylo také první zemí, která v době první světové války založila dezinformační odbor, jehož úkolem bylo systematicky klamat. Později tento koncept získal velkou popularitu v komunistickém Rusku.

Některé dezinformace mají za úkol oklamat protivníka a přinutit ho k rychlé reakci, jiné jsou součástí dlouhodobých kampaní, které mají mít kumulativní vliv, a proto jejich ovoce dozrává teprve po relativně dlouhé době.

Americký autor knihy *Deception* Edward J. Epstein říká, že je někdy velmi těžké rozeznat informace od dezinformací.

Dezinformace jsou v podstatě dvojího druhu. Převážnou část tvoří dezinformace propagandistické, jejich úkolem je oklamat a ovlivnit veřejné mínění. Propaganda a dezinformace mají úspěch v případě, kdy lidi netřeba přesvědčovat, protože propagandistické či dezinformační poselství je jen utvrzuje v jejich názorech. K úspěchu dezinformačních akcí přispívají také některé další momenty, například situace, v nichž se lidé musí rychle rozhodovat a nemohou si předkládané informace ověřit, a v neposlední řadě i důvěryhodnost pramene.

Dalším druhem dezinformací jsou tajné operace, které mají oklamat a ovlivnit protivníkův vládní aparát nebo jeho politickou, hospodářskou či vojenskou elitu. Tato kategorie dezinformací obvykle nejenže publicitu nevyhledává, ale spíše se jí vyhýbá a dezinformačním kanálem není tisk, ale tajný nebo anonymní kanál, například nějaký vlivný agent nebo anonymní dopis s politicky explozivním obsahem nějaké vládní agentuře.⁹

S tématem této práce bude nejlépe souviset pojem vojenské dezinformace. Z dostupných informací i uveřejněných dokumentů je například známa americká invaze do Iráku z důvodu hledání zbraní hromadného ničení, která byla pouhou záminkou jiných cílů. „Washington dodnes odmítá podat důkaz o tom, co jej vedlo k nařčení Iráku ze zahájení masivního zbrojení na saúdskoarabské hranici, přestože tím bylo v roce 1991 ospravedlnováno zahájení války.“¹⁰

„Vojenské dezinformace jsou další důležitou součástí her na oklamávání, které se nezaměřují na širokou veřejnost, ale na malý okruh specialistů v protivníkově táboře. Obvykle jsou označovány jako „strategické klamání“ nebo v Rusku používané „maskirovka“. Tento výraz zahrnuje i dezinformační akce taktického rázu, například budování falešných odpalovacích ramp či lehce přenosných tanků a letadel z překližky či gumy, které mají vzbudit

⁹ BITTMAN, Ladislav. *Mezinárodní dezinformace: černá propaganda, aktivní opatření a tajné akce*. Praha: Mladá Fronta 2000. ISBN 80- 204- 0843- 6

¹⁰ CHOMSKY, Noam. *Hegemonie nebo přežití: americké tažení za globální nadvládou*. Praha: Mladá Fronta 2006. ISBN 80- 204- 1351- 0

dojem mohutné letecké či tankové síly s tím cílem, aby je jako takové zaregistrovala nepřátelská strana. V době války jsou dezinformace neoddělitelnou součástí každé vojenské operace, která má nepřítele oklamat, znervóznit, zmást a přivést ho k závěrům, které jsou ve skutečnosti v zájmu jejich autorů.“¹¹

4.3 CENZURA

„Cenzura se nezrodila až v totalitních režimech 20. století. Její historie je stará více než půl tisíciletí. Už krátce po vynálezu knihtisku zlatníkem Johanesem Gutenbergem koncem první poloviny 15. století, ustavil roku 1486 mohučský biskup cenzurní úřad.

A od té doby provází cenzura – tedy nástroj k ovládnutí lidí zamlčováním faktů či šířením dezinformací – nejen knihtisk, ale všechna postupně vznikající média. Totalitní režimy cenzuru dováděly k dokonalosti.“¹²

„Cenzura je kontrola a omezování sdělování informací – ať už předávaných mluveným slovem, tiskem nebo dalšími formami vyjadřování. Bývá zřizována státem, náboženskou organizací, armádou, vedením firmy, atp. Slouží pro udržení ideologického monopolu, uchování státního, firemního či vojenského tajemství nebo uchování hlášených morálních principů.

Cenzura se obvykle týká veřejně sdělovaných názorů, ale v dobách nesvobody je kontrolováno i soukromé sdělování názorů. Slovo cenzura pochází z latinského *censor*, což byl úředník, který měl za úkol sčítání obyvatel a dohlížení na morálku.“¹³

Cenzura nebyla používanou taktikou jen v dobách totalismu, ale je používána hojně i dnes. Například písně s vulgárními texty jsou většinou cenzurovány tak, že slova jsou z písně odstraněna, případně nahrazena slovy přijatelnějšími. Pokud se v televizních médiích používají vulgární výrazy, jsou „vypíány“. V dobách dřívějších se jako druh cenzury používalo zabarvení nežádoucích slov nebo pasáží barvami (nejčastěji černou). Stejný typ cenzury můžeme pozorovat i ve filmu, dnes doplněný ještě o rozostřený nebo rozmazaný obraz. Cenzura se od dob svého vzniku postupně vyvíjela a měnila, ovšem je stále používaným nástrojem. Je pravdou, že dnes se cenzura na mnoho odvětví nepraktikuje, ovšem nelze tvrdit, že zcela vymizela.

¹¹ BITTMAN, Ladislav. *Mezinárodní dezinformace: černá propaganda, aktivní opatření a tajné akce*. Praha: Mladá Fronta 2000. ISBN 80- 204- 0843- 6

¹² CYSAŘOVÁ, Jarmila. *Cenzura*. Totalita.cz [online]. Dostupné z WWW: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/cenzura.php>

¹³ KAPLAN, Karel; TOMÁŠEK, Dušan. *O cenzuře v Československu v letech 1945 – 1956*. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. Praha 1994. ISBN 80- 85270- 38- 2

5. MASMÉDIA, KOMUNIKACE

„Masmédia neboli prostriedky masové komunikace. Prenášejú sdelení anonymní mase príjemcú ve vysokém počtu identických kopií (ve formě výtisků, signálu, magnetické kopie, filmové kopie, letáku, plakátu, atp.). Podílí se významnou měrou na vývoji tzv. společnosti masové. Funkci masmédií analyzoval H. M. McLuhan.“¹⁴

„Na média je nahlíženo ze dvou různých úhlů:

Negativní pohled	Pozitivní pohled
Snižují vkus veřejnosti	Odhalují korupci a hříchy
Zvyšují hladinu kriminality	Slouží jako ochránci svobody projevu
Potlačují tvořivost	Předkládají kulturu milionům lidí
Přispívají ke všeobecnému morálnímu rozkladu	Poskytují neškodnou zábavu masám pracujících
	Informují o událostech z celého světa

Tabulka 1: Pohledy na masmédia.“¹⁵

„Periodika, která se od 30. let 19. století obracela na stále početnější čtenářské skupiny gramotných, ale málo vzdělaných čtenářů, se označují jako *masový tisk*. Masovými listy se rozumí noviny, které se rozšiřovaly především pouličním prodejem a minimálně formou předplatného a byly určeny masovému čtenáři. Masové publikum však není jedinou charakteristikou tohoto tisku. Podstatný je také vysoký náklad, nápadná grafická úprava (velké, výrazné titulky), specifický obsah (kriminální příběhy, sex, politická témata) a jeho stylizace (krátké texty, jednoduchá větná skladba). Typická je také nízká cena oproti tisku serióznímu. V českých zemích se pro masový tisk vžil pojem *bulvární tisk*. Termín je odvozen od francouzského modelu listů prodávaných na bulvárech.“¹⁶

Nyní se bulvární tisk těší mezi lidmi velké oblibě. Proč tomu tak je? V seriózním tisku nemá člověk možnost dozvědět se informace, které jsou pro něj zábavnější a přijatelnější než články o měnových kurzech atp. Dnešní společnost je založena na bulváru a nepravdivých či upravených informacích. Bulvární listy upravují skutečné informace tak, aby nalákaly čtenáře

¹⁴ ANONYM. *Masmedia*. Leccos [online]. Dostupné z WWW: <http://leccos.com/index.php/clanky/masmedia>

¹⁵ DEFLEUR, Melvin, L.; BALLOVÁ-ROKEACHOVÁ, S., J.. *Teorie masové komunikace*. Praha: Karolinum 1996. ISBN 80-7184-099-8

¹⁶ JIRÁK, Jan; KÖPPOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Portál s. r. o. Praha 2003, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4

a zvýšily tak své zisky. Podobným způsobem jsou upravovány i informace poskytované televizními médii. Lidé jsou více zaujati zprávou, která je jistým způsobem „okořeněna“ a působí zajímavě. I lidé, kteří zprávu předávají, mohou svým vystupováním významně ovlivnit to, jak bude informace přijímána.

„Komunikace, z latinského *communicare* může znamenat dorozumívání v obecném smyslu.“¹⁷ Význam slova dorozumívání je ve sdělování nebo předávání informací, myšlenek či pocitů mezi osobami nebo zvířaty navzájem.

„Základní dělení komunikace:

- Verbální komunikace (slovní komunikace, tzn. slovem či písmem)
- Neverbální komunikace (neboli nonverbální, tzn. komunikace beze slov= gesta, mimika)
- Elektronická komunikace (neboli telekomunikace, tzn. přes telefon, internet).“¹⁸

Komunikaci nelze omezit ani ji přestat používat. Ať se člověk dorozumívá jakýmkoli způsobem, neustále komunikuje. V některých situacích používaná věta: „Nemluvím s tebou!“ tudíž neznamena omezení komunikace jako celku, ale pouhé omezení komunikace verbální. I když se člověk nedorozumívá verbálně, komunikuje na základě jiných způsobů- gestikulace, výrazy obličeje, postoj, atp..

5.1 VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ

„Veřejnost se vyznačuje tím, že v ní převládá omezený soubor postojů k jevům, jež se stanou předmětem jejího zájmu. Tato odezva na nejrozličnější podněty se považuje za veřejné mínění, a to má svým způsobem normativní charakter, jelikož slouží jako nástroj sociální kontroly. Veřejné mínění je jev, který je determinován místem a časem a jeho působení můžeme zpětně pouze složitě doložit.“¹⁹

¹⁷ ANONYM. *Komunikace*. Wikipedie otevřená encyklopedie [online]. Aktualizováno 2. 7. 2010. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunikace>

¹⁸ ANONYM. *Komunikace*. Wikipedie, otevřená encyklopedie [online]. Aktualizováno 2. 7. 2010. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunikace>

¹⁹ JIRÁK, Jan; KÖPPOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Portál s. r. o. Praha 2003, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4

Průzkumy veřejného mínění jsou směřovány na zjištění postojů občanů daného státu a jejich názorů na konkrétní situaci. Tyto průzkumy probíhají nejčastěji formou dotazníků- v současnosti převládají dotazníky vyplňované přes internet, ovšem dotazování respondentů na ulici je také velice populární.

Výstupem dotazníku je nejčastěji slovní zhodnocení výzkumu spolu s grafickým znázorněním. Pomocí grafického znázornění můžeme lépe sledovat výsledky výzkumu a přehledně tak vymezit svá zjištění. Ze zajímavých průzkumů veřejného mínění lze uvést například průzkum o důvěře členům vlády ČR ²⁰, o výpovědích lékařů ²¹, atp.

²⁰ SANEP.CZ. *Důvěra členům vlády ČR*. Středisko analýz a empirických průzkumů [online]. Provedeno 31. 12. 2010- 7. 1. 2011. Dostupné z WWW: <http://www.sanep.cz/sid=9e821652a5b498aa40d4c224c74ca6b2/pruzkumy/duvera-clenum-vlady-cr-5/>

²¹ SANEP.CZ. *Výpovědi lékařů*. Středisko analýz a empirických průzkumů [online]. Provedeno 29. 12. 2010- 3. 1. 2011. Dostupné z WWW: <http://www.sanep.cz/pruzkumy/vypovedi-lekaru/>

6. DŮVĚRYHODNOST INFORMACÍ Z INTERNETU

Internet se od dob svého vzniku a rozkvětu stal a stává stále mocnějším nástrojem pro vyhledávání a práci s informacemi. Práce s internetem a jeho využití v praxi je jak velice rychlé a pohodlné, tak také poněkud nepraktické. Tištěná média jsou vytlačována médii internetovými, kvůli jejich snadné dostupnosti a snadné manipulaci s nimi. Jsou ovšem informace zde vyhledané důvěryhodné? Lze jejich důvěryhodnost nějakým způsobem posoudit?

„Na internetu je identifikace chybné informace poměrně obtížná. Systém je relativně uzavřený, informace se navzájem kopírují. Důvěryhodnost informací je podmínkou kvality zdrojů. Jsou uváděny 2 klíčové složky: věrohodnost a odbornost. Informace je komunikována a cestou k příjemci může být napadena chybami, šumy, manipulací aj. Zdrojem těchto napadení může být technika nebo člověk. Rizikem pro důvěryhodnost informace je anonymita zdrojů, napadání zdrojů vandaly, manipulace s informacemi, neexistence záruk.“²²

„Pravdivost informací závisí na tom, jestli informace byla pravdivá na straně toho, kdo ji zaznamenal a na tom, jestli ji interpretujeme stejně jako on. Pokud ji interpretujeme jinak, nemusí už být pravdivá.“²³

6.1 DŮVĚRYHODNOST INTERNETU

Stejně jako každá využívaná služba má i internet své výhody a nevýhody. Výhodou internetu je nepřeborné množství informací, které poskytuje. Mezi další výhody bude patřit snadná komunikace na velké vzdálenosti, zábava, možnosti vzdělávání a mnoho dalších.

Za velké nevýhody lze považovat (dle osobního názoru autorky) „ztrátu identity jedince“, naprostou anonymitu, často chybné a nepodložené informace, zneužití dat a pravomocí v internetu.

Posouzení důvěryhodnosti informací není snadnou záležitostí. Z hlediska internetu nelze efektivně posoudit, zda informace byly získány z důvěryhodných zdrojů, nebo zda si je jejich autor vymyslel. Zdroj, který můžeme považovat za důvěryhodný a se kterým v dobré víře pracujeme, může svou důvěryhodnost jednoduchým a rychlým způsobem ztratit. Pro poškození důvěryhodnosti informace stačí pouze její částečné zpochybnění nebo jiné vyložení.

²² KOTRLOVÁ, Jindřiška. *Důvěryhodnost informací na internetu se zaměřením na obor psychologie* [Studijně rozborová práce]. Ústav informačních studií a knihovnictví. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Praha, duben 2007.

²³ KUČERA, František. *ICT a věrohodnost informace* [Semestrální práce]. Vysoká škola ekonomická v Praze 2006[online]. Dostupné z WWW: http://sorry.vse.cz/~xkucf03/skola/sa_320.pdf

U tištěných zdrojů se důvěryhodnost informace bude zpochybňovat mnohem obtížněji (citace, odkazy na jiná díla). Co se internetu týká, je ověřování informací dlouhým a složitým procesem, který ne vždy přinese požadované výsledky.

„Seriózní články by měly splňovat tato kritéria:

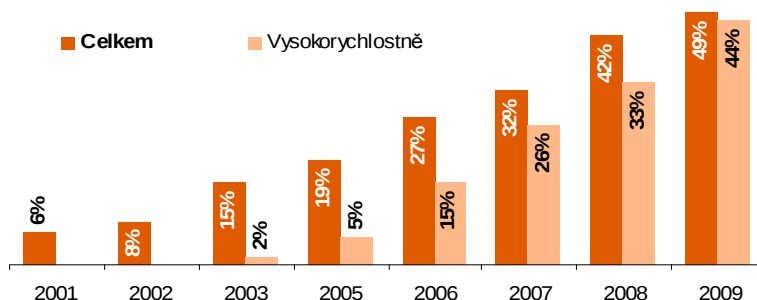
- Odkaz na zdroj poznatků: informační zdroj čerpání
- Garance spolehlivosti zdroje: ověření autora a zdroje čerpání z hlediska důvěryhodnosti
- Architektura struktury uspořádání myšlenek a argumentů v článku: nesrovnalosti v tvrzeních
- Occamova břitva (pravidlo o ekonomii myšlení): pokud máme více tvrzení, mělo by být zvoleno to nejjednodušší“²⁴

6.2 PRŮZKUMY ČSÚ

Dle průzkumu Českého statistického úřadu lze využití ICT vyhodnotit následujícím způsobem: ²⁵ (hodnoty v tabulce jsou uvedeny v %)

	2007	2008	2009
Domácnosti s vlastním osobním počítačem	39,6	47,7	54,2
Domácnosti s připojením k internetu	32,0	41,7	49,2

Tabulka 2: Domácnosti s připojením k internetu, ZDROJ ČSÚ

Graf 1: Domácnosti s připojením k internetu, ZDROJ ČSÚ

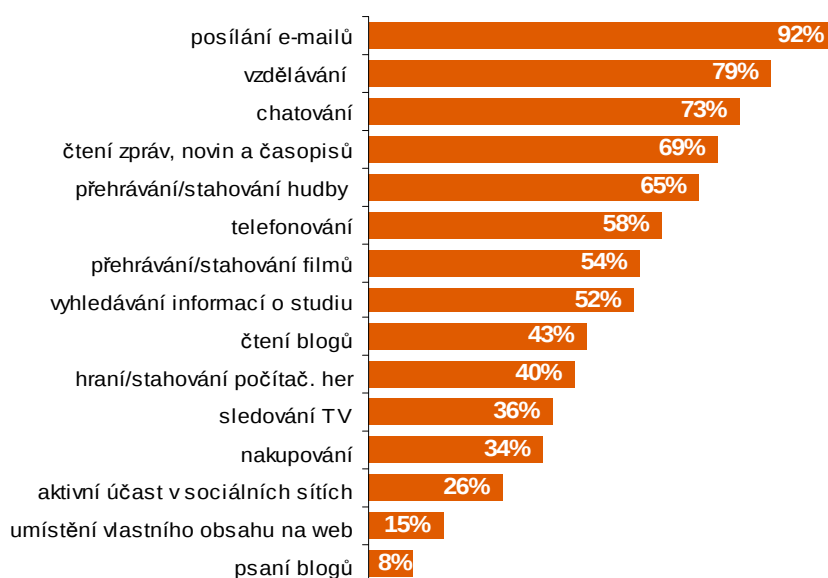
²⁴ JONÁK, Zdeněk. *Jak rozpoznat věrohodnost, relevanci, spolehlivost informací a informačních pramenů* [online]. Metodický portál. Dostupné z WWW: <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/120/JAK-ROZPOZNAT-VEROHODNOST-RELEVANC-SPOLEHLIVOST-INFORMACI-A-INFORMACNICH-PRAMENU.html/>

²⁵ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počítače a internet v českých domácnostech* [online]. Staženo dne 5. 10. 2010. Dostupné z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F200379462/\\$File/970510_b.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F200379462/$File/970510_b.pdf)

Dle dalších průzkumů ČSÚ vyplývá, že nejvíce internet využívají studenti vysokých škol a po nich následují studenti škol středních.²⁶

	2007	2008	2009
Studenti středních škol	91,1	96,8	96,3
Studenti vysokých škol	98,2	99,1	99,0

Tabulka 3: Studenti používající internet k vybraným činnostem 2009, ZDROJ ČSÚ

Graf 2: Studenti používající internet k vybraným činnostem 2009, ZDROJ ČSÚ

Z grafů můžeme vyhodnotit, že se v dnešní době používají namísto médií tištěných média internetová, která jsou hlavními zdroji informací. Médium, které ovlivňuje lidi a jejich smýšlení je přesouváno z knihoven na internet. Pomocí internetu dochází k větší a masivnější distribuci informací, ať se již jedná o informace pravdivé či naopak. Na rozdíl od tištěných zdrojů mohou být elektronické zdroje velice snadno upravovány a zpětně měněny. Z tohoto důvodu je následné posouzení důvěryhodnosti informací velice náročné.

²⁶ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počítače a internet v českých domácnostech* [online]. Staženo dne 5. 10. 2010. Dostupné z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F200379462/\\$File/970510_b.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F200379462/$File/970510_b.pdf)

7. TERORISMUS A VYMEZENÍ POJMŮ

Když položíme otázku, zda kdokoli dokáže vyčíslit hodnotu lidského života, patrně by nebyl schopen odpovědět. Lidé nezvládají efektivně odpovídat na otázky, které je v dané chvíli bezprostředně neovlivňují nebo nejsou jejich přímou součástí. Lidé většinou mohou diskutovat až o tématech, která mají příležitost si předem promyslet a zmapovat.

Terorismus je neustálou hrozbou celého světa a nelze říct, jaké prostředky a jaké možnosti společnost má, aby mohla terorismus úplně vymýtit. Počátky terorismu začínaly jako snaha o obranu vlasti nebo lidí žijících v určité oblasti. Postupem času se lidé začali více zaměřovat na to, co vlastní ostatní nebo jiné země a vznikl terorismus tak, jak ho známe nyní.

„Pojem mezinárodní terorismus nebyl dosud definován v žádném mezinárodně právním dokumentu ani žádným z orgánů Organizace spojených národů či mezinárodní vládní organizace. Legální definice zatím neexistuje. V obecné rovině je teroristické chování takové protiprávní jednání (násilí, vražda, atp.), které podle vůle pachatele směřuje k zastrašení, a tím k ovlivnění jednání subjektů povětšinou fyzicky odlišných od přímých obětí, a to určitým chtěným způsobem (např. smrtelný atentát).

Můžeme rozlišit 2 okruhy terorismu:²⁷

- Státní
- Individuální či skupinový

Hovoříme-li o státním terorismu, máme na mysli formu krutovlády, akty násilí k dosažení politických cílů, vnucování nadvlády vyvoláváním strachu. Lze obecně uvést, že státní terorismus je použití násilí v rozporu s mezinárodním právem, prováděné, podněcované nebo kontrolované státními orgány na vlastním území nebo cizím státním území k dosažení určitých cílů.

Teroristický čin je jakýkoliv trestný čin spáchaný jednotlivci či skupinami uchylujícími se k násilí nebo hrozbám jeho použitím proti státu, jeho institucím, obyvatelstvu obecně či konkrétním jednotlivcům, který je motivován separatistickými snahami, extremistickými ideologickými koncepcemi či fanatismem nebo se zakládá na subjektivních a iracionálních pohnutkách a jehož cíl spočívá ve vystavení veřejné moci, některých jedinců či společenských

²⁷ Druhů terorismu je ve skutečnosti nepřeberné množství.

skupin nebo obecně veřejného mínění atmosféře strachu.“ (Parlamentní shromáždění Rady Evropy, 1999)²⁸

„Terorismus je nezákonné použití síly a násilí proti osobám či majetku se záměrem zastrašit nebo donutit vládu, civilní obyvatelstvo nebo jeho určitou skupinu a tím dosáhnout politických nebo společenských cílů.“²⁹

Lidé jsou na použití výrazu terorismus velice citliví. Každý člen dnešní společnosti ví, že terorismus je globální hrozbou, se kterou nelze účinně bojovat a která je využívána pro mnoho politických manipulací organizovaných vládami mnoha států.

7.1 HISTORIE TERORISMU

„Od konce 19. století až do dnešní doby nebyl pojem terorismus aplikován pouze a ani ne především v souvislosti s aktivitami státu; mnohem častěji šlo o povstalecké akce na nižší než státní úrovni. Podle A. Rapoport, jednoho z nejuznávanějších historiků současného terorismu, poznal svět za poslední desetiletí 20. století až do dnešního dne svět 4 teroristické vlny.

První teroristická vlna má svůj počátek v carském Rusku v roce 1880 (ruští anarchisté terorizovali společnost systematickým vražděním politických osobností). Druhou teroristickou vlnu Rapoport definoval jako protikoloniální; začala v roce 1917 (motivem bylo právo na sebeurčení národů). Vlna nacionalistické levice začala roku 1968 - v tomto období zaznamenáváme vývoje četných politických konfliktů na celém světě. Terorismus třetí vlny praktikovaly organizace v Evropě a na Středním Východě. Čtvrtá vlna začala roku 1979, kdy došlo v Iránu k revoluci ajatolláhů.“³⁰

7.2 ZNAKY MEZINÁRODNÍHO TERORISMU

Terorismus se stal běžnou součástí lidských životů. Tento stav je způsoben tím, že společnost je každým dnem informována o teroristických útocích, o tom, kolik lidí zahynulo atp. Bohužel se stal součástí všední, díky které není terorismus považován za něco, s čím je potřeba intenzivněji bojovat. Lidé dnes vidí terorismus jako akt, který se bohužel stává.

²⁸DAVID, Vladislav; MALACKA, Michal. *Fenomén mezinárodního terorismu*. Praha: Linde 2005. ISBN 80-7201-524-9

²⁹ ANONYM. *Terorismus* [online]. Valka.cz. Publikováno 20. 1. 2001. Dostupné z WWW: http://www.valka.cz/clanek_327.html

³⁰ CORTE IBÁÑEZ, Luis de la. *Logika terorismu*. Praha: Academia 2009. ISBN 978-80-200-1724-6

Ovšem pokud není ohrožena jejich země a jejich životy, není nutné se tímto faktem zabírat. Hrozba terorismu je z tohoto důvodu značně podceňována.

„Mezi základní znaky mezinárodního terorismu patří: „protiprávnost, násilí, mezinárodní prvek, strach a publicita.“³¹

Při teroristickém útoku je hlavním cílem teroristů ovlivnění co největšího počtu lidí. Při útocích z 11. září 2001 se tento cíl podařil. Zásah mnoha obyvatel a zastrašení společnosti v mezinárodním měřítku. Útoky ovlivnily obyvatele mnoha států stejně, jako USA samotné. Těmito skutky vytvářejí teroristé neustálé povědomí lidí o jejich organizaci, cílech a jejich moci.

Ovšem otázkou zůstává, zda terorismus a útoky kromě braní a ovlivňování společnosti i něco nedávají? Kdo má prospěch z těchto činů? Jsou to přímo sami teroristé! Ovšem mohli by mít z terorismu prospěch i napadené země či osoby? Tato otázka je poněkud sporná - proč by se lidé nechali dobrovolně napadnout? Protože nepřehledná či tragická situace může vést k finančnímu obohacení poškozených nebo také k zakrytí činností, které musí zůstat utajeny. Tato tvrzení se ve většině případů ovšem nepodaří prokázat.

„Základním prvkem pro kvalifikování mezinárodního terorismu je protiprávnost. V případě mezinárodního terorismu bude násilný čin porušením vnitrostátního trestního práva. Protiprávní akce nemá zanechat následky jen u obětí, ale má především působit na další subjekty.

U násilí jde z praxe nejčastěji o použití fyzické síly či nejrůznějších bojových technických prostředků k usmrcení, způsobení zranění, zbavení svobody nebo způsobení škody.

Z hlediska mezinárodního charakteru je zapotřebí zkoumat občanství pachatele, občanství obětí, místo plánování, místo provedení a místo útoku pachatele.“³²

Strach je základním prvkem, který terorismus vyvolává. Pocity strachu přinášejí teroristům řadu výhod; lidé jsou snadněji ovlivnitelní; pod nátlakem se z nich stávají loutky, které hrají své role podle toho, jak je někdo vede. Strach není ovšem patrný tam, kde nebyl ještě nikdy žádný teroristický akt spáchán. V případě USA budou obavy z útoků mnohem větší než u nás v ČR.

V době kdy, veškerou společnost ovládá internet a různá média, která občany informují o událostech doma i ve světě je samozřejmé, že dalším z cílů teroristů bude publicita; pokud

³¹ DAVID, Vladislav; MALACKA, Michal. *Fenomén mezinárodního terorismu*. Praha: Linde 2005. ISBN 80-7201-524-9

³² DAVID, Vladislav; MALACKA, Michal. *Fenomén mezinárodního terorismu*. Praha: Linde 2005, ISBN 80-7201-524-9

budou lidé o organizaci vědět, budou ji znát a budou sledovat, jaké činy organizace páchá, budou z ní mít zákonitě větší strach.

To, jak jsou lidé ovlivnitelní, si může kdokoli, jednoduchým způsobem ověřit. Vzpomeňme si, co se stane, když se lidé dozvědí o velkých slevách v oblíbeném obchodu, když do města přijede známá celebrita nebo když Světová zdravotnická organizace vydá varování před pandemií ptačí chřipky. Lidé stojí dlouhé fronty, spí na chodníku nebo mění svůj vzhled podle toho, jak vypadá jejich vzor. Kupují drahé a zbytečné vakcíny, které se později stanou nepotřebnými nástroji obchodní strategie farmaceutických společností.

8. PŘÍPADOVÁ STUDIE: USA 11. ZÁŘÍ 2001

V následující kapitole bude událost popsána tak, jak byla publikována médii české veřejnosti.

Datum:	11. 09. 2001
Místa:	USA, New York a Washington, Pensylvánie
Organizace:	Al Kajda ³³
Počet obětí:	2993 (včetně mrtvých atentátníků) ³⁴
Letadla:	American Airlines č. 11, č. 77 United Airlines č. 93, č. 175
Motiv:	Tažení islamistů proti bezvěrcům ³⁵

„Největší útoky v historii zažily včera Spojené státy. Cílem útoků se staly cíle v New Yorku, Washingtonu, ale i dalších místech. Prozatímní odhady hovoří o mnoha mrtvých a raněných. Situace byla navíc celé odpoledne nepřehledná.

Klíčové budovy v New Yorku a Washingtonu atakovala tři letadla. V New Yorku dva stroje zasáhly obě věže Světového obchodního centra. Obě věže se později zřítily. Výškové stavby byly těžce poškozené, šlehalo z nich plameny a valil se hustý dým. Podle BBC bylo poškozeno okamžitě 15 - 20 horních pater. Ve Washingtonu dopadl třetí letoun u Pentagonu. Budova hořela a pak se její část zřítila. Americké úřady evakovaly Bílý dům, Pentagon, Státní pokladnu i Kongres. Letiště v celých USA jsou uzavřena. Bylo evakuováno i sídlo OSN v New Yorku i centrála NATO v Bruselu.

První stroj narazil do 110 patrového mrakodrapu ve spodní části Manhattanu ve tři čtvrtě na tři středoevropského času. Horní část budovy několikrát explodovala. Jen o 18 minut později do sousední věže narazilo druhé letadlo. Kolem půl čtvrté spadlo další letadlo na budovu

³³ Výraz může být používán několika způsoby transkripce. Všechny v práci použité způsoby jsou přípustné.

³⁴ Počet obětí není přesně stanoven- čísla se v různých médiích liší.

³⁵ Bezvěrci z pohledu islamistických extremistů. Američané jsou ve skutečnosti jinověrci.

Pentagonu ve Washingtonu. Letadla, která narazila do věží obchodního centra, byla podle nejnovějších zpráv unesena z Bostonu. Obě jsou typu Boeing 767, na palubu každého se vejde 200 lidí. Také před budovou ministerstva zahraničí ve Washingtonu vybuchla bomba, nastražená v osobním automobilu. První zprávy hovořily o stovkách mrtvých a zraněných. V budovách WTC pracovalo na 40 tisíc lidí. Přes 150 000 lidí se do centra přišlo každý den podívat. FBI okamžitě zahájila vyšetřování. Podle prezidenta USA George Bushe jde zcela jistě o útok teroristů. „*Najdeme toho, kdo je zodpovědný za tento útok*“ řekl.

Americké sdělovací prostředky hlásí, že letadla, která zaútočila v New Yorku, patřila společnosti American Airlines. V jednom bylo 60 a ve druhém 90 lidí a posádka. Útok dávají do souvislosti s teroristou bin Ládinem. Usáma bin Ládin před třemi týdny vyhrožoval, že on a jeho stoupenci provedou bezprecedentní útok na zájmy Spojených států za jejich podporu Izraele.³⁶

Motivem útoku bylo již výše uvedené tažení islamistů proti bezvěrcům. „Usáma bin Ládin vydal v roce 1998 fatvu, náboženské prohlášení, jež uvádí, že *„povinností muslimů je kdekoli na světě zabít Američany“*. Fatva cituje Korán, který vyzývá: *„Zabíjejte bezvěrce všude, kdekoli je najdete.“*“³⁷

Toto je stručná definice události tak, jak byla podávána veřejnosti prostřednictvím novinových článků. V následujících kapitolách bude popsána detailněji.

8.1 SVĚTOVÉ OBCHODNÍ CENTRUM (WTC)

„Původní World Trade Center byl komplex budov v Dolním Manhattanu v New Yorku. Jeho dvě největší věže měřili 417 m a byly tak 11. nejvyšší na světě a 2. v USA.

³⁶ ČTK. AP. REUTERS. IDNES. *Útok na Ameriku* [online]. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 11. 9. 2001. Číslo 212. Dostupné z WWW:

http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

³⁷ KRAUS, Tomáš. *11. Září ve faktech a číslech* [online]. Eurozprávy, portál o světových událostech. Aktualizováno 11. 9. 2009. Dostupné z WWW: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/amerika/4019-11-zari-2001-ve-faktech-a-cislech/>

Původní WTC navrhl Moniru Yamasaki roku 1960. Severní věž byla dokončena v roce 1970 a druhá roku 1971. Pro výstavbu WTC bylo potřeba vyhloubit velké množství materiálu, který byl použit na stavbu Battery Park City.³⁸

Výška	417m
Poschodí	110
Plocha podlaží	400000m ²

Tabulka 4: Důležitá čísla o WTC

„Nejznámější z těchto budov byla dvojčata (Twin Towers) - dvojice mrakodrapů (Severní a Jižní věž nebo též budova č. 1 a 2), které byly postaveny v letech 1966 - 1972 a do roku 1974 byly nejvyššími budovami světa, než je zastínil Willis Tower v Chicagu. Každá z obou věží měla 110 pater a vážila přibližně 450 000 tun. Byla vysoká 417 m a její podstavou byl přibližně akrový velký čtverec. Ocelovou konstrukci každé z budov tvořilo jádro zpevněné 47 masivními ocelovými sloupy, ve kterém se nacházelo schodiště a systém výtahů. Dalších 240 sloupů bylo po obvodu³⁹

Obrázek 8.1.1: WTC

budovy. Povrch budovy tvořil systém prefabrikovaných mříží, které se při stavbě mrakodrapu zasouvaly navzájem do sebe. Na stavbu byla použita velice kvalitní ocel, certifikovaná prestižní normou Underwriters Laboratories (UL), která splňovala velice náročné normy (např. ESTM E119, pro zachování pevnosti při působení tepla na ni a další vlastnosti). Věže k sobě byly orientovány úhlopříčně, aby si nepřekážely ve výhledu. Budovy každý den navštívily desítky tisíc lidí.⁴⁰ „Náklady na stavbu dosáhly 750 milionu dolarů.“⁴¹

8.2 ČASOVÝ SLED UDÁLOSTI

Následující tabulka popisuje útok na Spojené státy detailněji, a to v časovém rozmezí několika hodin. Popsán je dopad útoků na jednotlivá místa tragédie.

³⁸ ANONYM. *World Trade Center* [online]. Mrakodrapy.cz. Dostupné z WWW: <http://mrakodrapy.cz/world-trade-center/>

³⁹ Obrázek WTC, dostupné z WWW: <http://mrakodrapy.cz/world-trade-center/>

⁴⁰ ANONYM. *Světové obchodní centrum* [online]. Wikipedia, otevřená encyklopedie. Aktualizováno 23. 1. 2011. Dostupné z WWW:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A9_obchodn%C3%AD_centrum

⁴¹ ČTK. AP. REUTERS. IDNES. *Útok na Ameriku* [online]. Mladá fronta Dnes. Vydáno 11. 9. 2001. Číslo: 212. Dostupné z WWW:

http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

Čas	Událost
7:58	Letoun společnosti United Airlines, let 175 do Los Angeles s 65 lidmi na palubě, startuje z Bostonu.
7:59	Letoun společnosti United Airlines, let 11 do Los Angeles, opouští s 95 lidmi na palubě Boston
8:10	Letoun American Airlines číslo 77 do Los Angeles vzlétá se 64 lidmi na palubě z washingtonského Dullesova letiště.
8:42	Letadlo Uniter Airlines, let číslo 93 do San Franciska s 45 lidmi, startuje se 40 minutovým zpožděním z Newmarku ve státě New Jersey.
8:46	První letoun, let číslo 11, naráží do severní věže mrakodrapu Světového obchodního centra (WTC) v New Yorku.
9:03	Letadlo na lince 175 naráží do druhé, jižní věže WTC; z oken hořící budovy vyskakují lidé.
9:17	Úřad pro civilní letectví (FAA) zastavuje provoz na všech newyorských letištích; vzápětí jsou uzavřeny všechny mosty a tunely ve městě.
9:30	Otřesený prezident G. W. Bush na Floridě prohlašuje, že USA se staly cílem „zřejmého teroristického útoku“ a slibuje, že vypátrá pachatele.
9:40	FAA poprvé v dějinách USA zastavuje letový provoz v zemi.
9:43	Letoun na lince 77 naráží do budovy Pentagonu ve Washingtonu.
9:45	Bílý dům je evakuován; do hodiny následuje Kongres, budovy ministerstev a vládních úřadů.
9:57	Bush odlétá z Floridy na „neznámé místo“.
9:59	Jižní věž WTC se zřítila.
10:09	Sesula se část budovy Pentagonu.
10:10	Čtvrté unesené letadlo, let 93, se zřítilo na poli poblíž Shanksvillu v Pensylvánii.
10:29	Zřítila se i druhá, severní věž WTC.
10:46	Ministr zahraničí Colin Powell se předčasně vrací do USA z návštěvy Latinské Ameriky.
10:54	Izrael evakuuje svá diplomatická zastoupení.
11:19	Uzavírají se americké burzy.
12:20	Newyorská policie varuje, že počet obětí útoku na WTC může jít do tisíců.
12:53	Hnutí Taliban popírá účast na útocích; totéž krátce na to činí nejružnější teroristické skupiny v několika muslimských zemích.
13:04	Prezident Bush na vojenské základně v Louisianě uvádí, že americká armáda byla po celém světě uvedena do stavu pohotovosti.
13:27	Ve Washingtonu vyhlášen stav nouze.
16:00	Američtí činitelé uvádí, že za útokem je Usáma bin Ládín.
16:30	Prezidentovo letadlo míří ze základny v Nebrasce do Washingtonu.
17:20	Zřítila se 47 patrová budova číslo 7 komplexu WTC; o pět minut později padá další budova.
18:30	Američtí politici zpívají na schodech Kapitoly vlastenecké písně.
18:58	Bush doráží do Bílého domu.
19:45	Newyorské úřady oznamují, že v troskách WTC zahynulo nejméně 200 hasičů a že 78 policistů je nezvěstných.
20:30	„ <i>Náš národ spatřil zlo,</i> “ říká Bush v televizním projevu. Prohlašuje, že nebude dělat rozdíly mezi teroristy a těmi, kdo jim poskytují útočiště, a vyzývá Američany, aby našli útěchu v Bohu. Zároveň oznamuje znovuotevření federálních úřadů.
22:00	Úřady tvrdí, že při útoku na Pentagon mohlo zahynout od 100 do 800 lidí; starosta New Yorku

Tabulka 5: Časový sled události

Celá událost byla náročnou nejen psychicky, ale i z hlediska financí a odklízecích prací:

- „Během odklízecích prací bylo z Ground Zero odvezeno na **1,8 milionu tun trosek**
- Záchranářské a uklízecí týmy strávily v troskách **WTC 261 dní** a celkem **3,1 milionu pracovních hodin**
- Postižení a poškození útoky obdrželi odškodnění ve výši **38,1 miliardy dolarů**⁴³

8.3 DŮSLEDKY A REAKCE NA ÚTOKY

Po útocích na WTC se celý svět začal obávat teroristických útoků směřovaných i na jiné státy světa. Cíle teroristů, které jsou ve stručnosti popsány v kapitole 7.2, byly naplněny. Největší obavy z dalších útoků měli pochopitelně Američané.

„Cíle, které se teroristům podařilo zničit a zasáhnout, nebyly vůbec vybrané náhodně. WTC se stalo obětí svého předního postavení na panoramatu Manhattanu, který reprezentuje ekonomicky vyspělé USA. Pentagon jako sídlo Ministerstva obrany USA a hlavně jako velitelství ozbrojených sil působilo i nadále působí jako symbol vojenské síly země. Je velmi pravděpodobné, že letadlo letu č. 93 mělo zasáhnout třetí dominantní sektor americké společnosti. Po úderech na ekonomický a vojenský sektor, se hlásil jako strategický cíl sektor politický.“⁴⁴

Všechny země světa na hrozbu reagovaly zvýšením bezpečnostních opatření např. na letištích. Tato opatření se po určitou dobu stala velice přísnými a náročnými, ovšem lze tvrdit, že postupem času opět polevila.

Útoky se velkou měrou podepsaly na světových trzích. Cena ropy prudce vystoupala vzhůru, lidé se báli létat letadly, burzy cenných papírů a hodnoty měn kolísaly směrem dolů. Některé z těchto důsledků, jako jsou vysoké ceny ropy, můžeme pociťovat i nyní, stejně jako nestabilitu světových měn.

⁴² LIDOVÉ NOVINY. *Útok minutu po minutě* [online]. Lidové noviny. Vydáno: 11. 9. 2002. Číslo: 212. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

⁴³ LIDOVÉ NOVINY. *Účet za 11. září* [online]. Lidové noviny. Vydáno: 11. 9. 2006. Číslo: 212. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

⁴⁴ ANONYM. *11. září 2001* [online]. New York City. Dostupné z WWW: http://www.new-york-city.estranky.cz/clanky/11_zari-2001.html

Byla vytvořena Národní komise pro teroristické útoky na Spojené státy. Úkolem této komise bylo posouzení a vyhodnocení nastalé situace a průběhu události. Vydaná zpráva o útocích byla předložena veřejnosti jako definitivní. Objevilo se však mnoho spekulací o pravdivosti této zprávy a o zkreslení v ní vyvozených závěrů.

Nejvíce se bezpečností zabývala vláda USA, která okamžitě zahájila „odvetu“. Po šetření celé události byla veškerá pozornost směřována na Afghánistán, který je domovem teroristické organizace Al Kajda.

Chuť najít a potrestat toho, kdo za útoky stál a kdo zabil tolik nevinných lidí, se pro USA stala doslova posedlostí. Chuť po pomstě je v danou chvíli naprosto pochopitelná, ovšem vše má své jisté hranice, které by neměly být překročeny. „Americká a britská letadla v neděli ostřelovala tři vojenské cíle na jihu Iráku v tzv. bezletové zóně. Oznámilo to v noci na včerejšek americké ministerstvo obrany s tím, že útok byl součástí akcí na oslabení irácké protiletecké obrany. Irácké zdroje uvedly, že při útoku zahynulo osm civilistů a tři osoby byly zraněny.“⁴⁵

⁴⁵ ČTK. *Američané a Britové zaútočili na jihu Iráku* [online]. MF dnes. Vydáno: 11. 9. 2001. Číslo: 212. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

9. VYBRANÉ TERORISTICKÉ ORGANIZACE

Teroristických organizací existuje celá řada a nalezneme je v každé zemi světa. Nejznámější organizace jsou v Afganistanu, Iráku, Iránu, Palestině atp. Cílem teroristických organizací byla dříve obrana vlasti. Obranu vlasti si každý jedinec vyloží jinak, a jak můžeme pozorovat z činů těchto organizací, i ony si definici vykládají dle vlastního uvážení a svých potřeb.

Seznam všech známých teroristických organizací lze nalézt na stránkách Special Warfare⁴⁶ nebo v publikaci Encyklopedie blízkovýchodního terorismu.

Dle knihy Encyklopedie blízkovýchodního terorismu⁴⁷ byly uveřejněny následující seznamy:

Seznam organizací	Počet	Aktuální k:
Zahraniční teroristické organizace na seznamu USA	42	Datováno k 11. 10. 2005
Teroristické organizace na seznamu EU	27	Datováno k 21. 12. 2005

Tabulka 6: Počty teroristických organizací

V následující kapitole budou uvedeny pouze nejznámější teroristické organizace spolu s jejich stručným popisem. Mezi nám nejznámější a nejnebezpečnější organizaci patří bezesporu Al Kajda.⁴⁸ Bližší informace o této organizaci jsou k dohledání v kapitole 9.1.

Teroristické organizace jsou stálou hrozbou a nelze jejich existenci brát na lehkou váhu. Organizační struktura těchto skupin je propracovaná a těžko odhalitelná. Z tohoto důvodu se do dnešní doby podařilo najít a chytit pouze malé množství jejich vůdců a členů. Vůdci těchto organizací se ukrývají na těžko odhalitelných místech a světu o sobě dávají vědět především pomocí videonahrávek, na kterých předávají světu svá poselství.

⁴⁶ ANONYM. *Teroristické organizace* [online]. Special Warfare. Dostupné z WWW: http://www.specwar.info/terorismus/teroristicke_organizace_podle_zemi.php

⁴⁷ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Společnost pro odbornou literaturu o.s. 2007. ISBN 978- 80- 87029- 19- 0

⁴⁸ Tato konkrétní organizace byly zvoleny zcela záměrně i přes to, že existuje množství organizací, o kterých můžeme slyšet častěji.

9.1 AL KAJDA

„Další transkripce:	Káida, Al - Káida, Al - Qa'eda, Al - Kajda, Al- Kajdá, atp.
Rok a místo vzniku:	po sovětské invazi do Afganistanu, po 25. prosinci 1979
Oblast působení:	objekty USA ve světě
Počet obětí:	cca 4000
Největší akce:	ambasády v Keni a v Tanzanii (1998), New York a Washington (2001), nádraží v Madridu (2004)

Al Kajda je v současnosti nejvíce sofistikovanou a nejvíce medializovanou teroristickou organizací. Její ideologie vychází z radikálního islamismu a stoupenci pocházejí hlavně z řad sunnitských muslimů. Za jejího vůdce je označován radikál saúdského původu Usáma bin Ládín. Za své hlavní nepřátele považuje Al Kajda Západ, nejvíce pak USA, Izrael a jejich spojence.“⁴⁹

Nyní je organizace prakticky neodhalitelná a nezničitelná díky propracované organizační struktuře, která je popsána v kapitole 9.1.1.

„Podle vlastních prohlášení pokládá Al Kajda za svůj prioritní cíl nastolení ryze muslimských států na celém Arabském poloostrově a šíření islámské víry do jiných zemí.“⁵⁰

„Dalším cílem Al Kajdy je obnovení muslimského chalífátu islámské teokracie.“⁵¹

9.1.1 VZNIK A ORGANIZAČNÍ SYSTÉM

„Al Kajda je velmi promyšleně a efektivně organizovaná. Základními jednotkami ve struktuře sítě jsou tříčlenné buňky operující takřka po celém světě. Jejich členové znají navzájem sami sebe a svého velitele. Velitelé stojící nad nimi jsou v kontaktu vždy pouze se třemi buňkami. Tento systém pokračuje až k samotným špičkám sítě.

⁴⁹ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Společnost pro odbornou literaturu o. s. 2007. ISBN 978- 80- 87029- 19- 0

⁵⁰ DRÁPAL, Pavel. *Náboženství a terorismus* [online]. [bakalářská práce]. Pedagogická fakulta. Masarykova univerzita. Brno 2008. Dostupné z WWW: http://is.muni.cz/th/108638/pravf_b/bakalarka_ostra.pdf

⁵¹ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Společnost pro odbornou literaturu o. s. 2007. ISBN 978- 80- 87029- 19- 0

Do takto koncipované struktury lze jen velmi obtížně proniknout. Když už se podaří odhalit a dopadnout člena Al Kajdy, většinou může prozradit jen kolegy z buňky a přímého velitele. Není-li dopaden velitel, další stopy mizí. Tento systém se v praxi osvědčil, o čemž svědčí i relativně malá úspěšnost lovu na velení této organizace.

Ke komunikaci používají členové Al Kajdy moderní technologie, domlouvají se i prostřednictvím internetu v zašifrovaných zprávách, jež lze jen stěží rozkódovat.⁵²

Některé plánované útoky se podařilo vládním organizacím odhalit jako např. chystané útoky na britská letadla letící do Spojených států amerických.

Organizační systém a utajení Al Kajdy zapříčiňuje nemožnost jejího zničení. Existují ovšem nezvratné důkazy a mnohá svědectví o tom, že vojenské skupiny USA znali místa pobytu teroristy bin Ládina. Z nepochopitelných důvodů však možnost jeho dopadení nevyužily.

9.1.2 VYBRANÍ ČLENOVÉ AL KAJDA

Celosvětová snaha o dopadení vůdců této organizace není úspěšnou. Z důvodu propracovaného organizačního systému se podařilo zajistit minimum členů a díky tomu také hlavní vůdci nebyli nikdy objeveni. Dopadení některých členů bylo považováno spíše za náhodu. Informace o místě úkrytu nejvlivnějších teroristů jsou utajené nebo byly zničeny.

Usáma bin Ládin

„Usáma bin Ládin je radikální islamista saúdskoarabského původu, zakladatel teroristické sítě Al Kajda a jeden z hlavních plánovačů teroristických útoků 11. září 2001. Pochází z rodiny saúdskoarabského stavebního magnáta Muhammada Aváda bin Ládina. V současnosti má bin Ládin údajně 4 ženy a přibližně 20 dětí. V roce 1991 byl bin Ládin ze Saúdské Arábie vyhoštěn. Přesunul se do Súdánu, kde pomáhal s financováním různých projektů (výstavba dálnice,⁵³ zubní kliniky a farmaceutické továrny). Súdánská vláda mu povolila vybudovat v poušti výcvikový tábor pro výcvik

Obrázek 9.1.2: Usáma bin Ládin

⁵² FIALA, Luděk. *Al- Káida* [online]. Novinky.cz. Dostupné z WWW: <http://tema.novinky.cz/al-kaida>

islamistických radikálů. Na nátlak americké vlády byl bin Ládín vyhoštěn i ze Súdánu a v roce 1996 se přesunul do Afganistanu, kde uzavřel spojení s hnutím Tálibán. V únoru 1988 došlo ke spojení militantů z bin Ládínova súdánského tábora se skupinami z Egypta, Pákistánu, Bangladéše, Saúdské Arábie a dalších zemí a byla vytvořena *Světová islámská fronta proti křížákům a Židům*, později přejmenována na Al Kajda. Bin Ládín společně s Ajmánem az - Zawáhirím vyzvali k zabíjení obyvatel Západu (hlavně Američanů, Izraelců). Bin Ládín se stal světově hledaným teroristou číslo jedna. Na jeho dopadení byla vypsána vysoká odměna (v současnosti se jedná o 50 milionu dolarů). Američanům a jejich spojencům se ho však zatím nepodařilo dopadnout.⁵⁴

Dodnes není zcela jasné, zda bin Ládín skutečně žije a kde se nachází. Mnohé z videonahrávek, na kterých se objevuje, jsou považovány na podvrh.

Sporné jsou také informace o blízkém vztahu bin Ládínovy rodiny a prezidenta George Bushe. Ten se měl údajně s rodinou známého teroristy často stýkat z důvodu „těsných obchodních vztahů, týkajících se společnosti Carlyle Group, významné zbrojařské společnosti.“⁵⁵

Dne 2. 5. 2011 se v českých médiích objevila zpráva o zabití bin Ládína v jeho domě ve městě Abbottábád. Jeho identita nebyla však v době tisku práce na 100% potvrzena.

Ayman al - Zawahiri

„Narozen 19. 6. 1951, druhý muž organizace Al Kajda, lékař, spisovatel, básník.

Obrázek 3: Ayman al- Zawahiri

V souvislosti s 11. zářím na něj byl vydán zatykač interpolu.⁵⁶

„Vůdce Egyptského islámského džihádu (EID). Je považován za druhého muže Al Kajdy. Působí jako její hlavní ideolog⁵⁷ a operační velitel. Cíle Al Kajdy a EID v podstatě splnuly. Po

11. září 2001 byla za Zawáhirího dopadení vypsána vysoká odměna. Zatím se ho však nepodařilo zajmout. Zawáhirí se stal

⁵³ Obrázek Usáma bin Ládín, dostupné z WWW: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/amerika/16376-nato-zjistilo-ukryt-usamy-bin-ladina/>

⁵⁴ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Společnost pro odbornou literaturu o. s. 2007. ISBN 978- 80- 87029- 19- 0

⁵⁵ Film *Zeitgeist (Duch doby)*.

⁵⁶ ANONYM. *Ayman al- Zawahiri* [online]. Wikipedia, otevřená encyklopedie. Aktualizováno 22. 9. 2010. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Ayman_al-Zawahiri

⁵⁷ Obrázek Ayman al-Zawahiri, dostupné z WWW: <http://www.topnews.in/people/ayman-al-zawahiri>

také známý svými častými televizními vyjádřeními v televizi Al Džazíra. Je autorem knihy *Jezdci pod zástavou Prorokovou*, která se stala důležitým ideologickým zdrojem Al Kajdy.“⁵⁸

⁵⁸ ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Společnost pro odbornou literaturu o. s. 2007. ISBN 978- 80- 87029- 19- 0

10. ANALÝZA INFORMACÍ

Mezi analyzovaná média byla zahrnuta především tištěná média a média internetová. Okrajově bude zmíněno několik dokumentárních filmů, které byly o událostech natočeny.

Hlavními analyzovanými médii jsou především - Mladá Fronta dnes, Právo, Lidové noviny, Hospodářské noviny. Nejvíce článků je analyzováno z MF dnes a Lidových novin. Všechny tyto deníky patří do kategorie seriózních médií, a tudíž nelze články z nich použité považovat za bulvární tisk.

Starší výtisky zde uvedených novin jsou dnes k dohledání pomocí internetových databází. Starší články budou vyhledávány pomocí databáze Annopress dostupné přes internetové stránky Vysoké školy ekonomické v Praze.⁵⁹

Analýza informací je prováděna od roku 2001 do roku 2010 vždy pro celý rok. Z hlediska této analýzy je porovnáván vývoj informací a toho, jak se postupem času měnily. V hodnocení informací jsou zahrnuty i důležité události, které se v daném roce odehrály a měly nějaký vliv na situaci dané země nebo její politiku.

Metoda analýzy byla zvolena komparativní.⁶⁰ Tento způsob analýzy byl zvolen především kvůli širším možnostem hledání v internetových a tištěných médiích. Zprávy jsou zde uchovávány déle a snadněji se vyhledávají.

Je nutné si uvědomit, že i v dnešní moderní společnosti jsou některé věci tabu, a že stále funguje určitá manipulace a cenzura v médiích. Velice často jsou zprávy upravovány tak, aby byly uveřejněny částečně, zkresleně nebo mylně a aby se zamezilo šíření faktů.

Je na pováženou, zda jsou dané informace objektivní a pravdivé. Bohužel není zcela jasné, jak proběhla řada důležitých událostí, o kterých by se mělo vědět. V kauze vraždy J. F. K. je stejně jako v případě událostí z 11. září 2001 stále mnoho otazníků. Informace o těchto událostech buď nejsou známý anebo byly „zametyeny pod koberec“. I po 10 letech se ovšem objevují nové zprávy, které přinášejí nové poznatky nebo důkazy o situaci z 11. září 2001.

Veškeré zprávy budou porovnány a zhodnoceny současně s konspiračními teoriemi.

⁵⁹ Annopress. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

⁶⁰ Metoda porovnávání několika informací mezi sebou navzájem.

10.1 ANALÝZA DAT ROKU 2001

Rok 2001 lze charakterizovat jako rok, kdy se značným způsobem změnila světová politika a životy mnoha lidí. V tomto roce dochází k největší tragédii v historii Spojených států amerických. Útoky na světové obchodní centrum se stanou hlavním tématem roku 2001. Událost přenášejí všechny světové televizní stanice, píší o nich světové tisky a mluví o nich celý svět.

Útoky byly nečekané, rychlé a s nedozírnými následky. Světové obchodní centrum je srovnáno se zemí, Pentagon z části zničen, mnoho životů ztraceno. Reakce zemí a prezidenta Bushe je pochopitelná - ten, kdo útočil, musí zaplatit a je nutné rázně zakročit. Není zde prostor na pochybnosti a mnoho konspiračních teorií.

Detailní popis útoků je uveden v kapitole 8. 2. Útoky byly přenášeny řadou předních amerických televizních stanic, jako Fox News, CNN, CNBS, atp. Všechny stanice přenášely navzdory nepřehledné situaci kvalitní a aktuální zprávy ohledně dění na Manhattanu. Ne všechny ovšem serióznost informací mohly zaručit a předat tak informace z ověřených a kvalitních zdrojů: „Fox News - měl nejaktuálnější zprávy, také tím pádem nejvíce neověřených spekulací, které se později nepotvrdily (nebo byly vládou cenzurovány!). Fox také přinesl jako jediný pásku s projevem prezidenta Bushe s „kiksy“, atp.“⁶¹

V důsledku pátrání po vinících dochází ke zmrazení účtů teroristických organizací a USA žádají vydání bin Ládina. „*Pokud Tálibán nevydá Usámu bin Ládina, nastane vojenský konflikt.*“ Řekl to včera v Londýně britský Tony Blair.⁶²

Zcela pochopitelně dochází k posílení bezpečnostních opatření státu. Zrušeny jsou veškeré letadlové spoje, burzy jsou zavřeny. Ovšem s mnoha opatřeními přišla vláda pozdě. Odveta a opatření jsou schválena i senátem Spojených států amerických - válka je povolena. „Senát poměrem hlasů 98:0 schválil zákon umožňující prezidentu Georgi W. Bushovi použít proti teroristům zodpovědným za útok sílu. Bush má mimořádně velkou - 90% - podporu veřejnosti.“⁶³ Operace je nazvána „Operace trvalá svoboda“. Cílem této operace je boj proti terorismu, kdy se počítá s aktivním zapojením i dalších států světa.

Zároveň vychází první zprávy o pochybení obrany Spojených států a selhání celkové bezpečnostní strategie. Dle dostupných informací nebyla aktivována protiraketová obrana a nikomu nepřišlo podezřelé, že unesená letadla nekomunikují a mění letové kurzy jiným

⁶¹ ANONYM. *Postřehy ze světových televizí z 11. září.* Britské listy. Vydáno: 13. 09. 2001

⁶² ČTK, CNN. *Bez vydání bin Ládina začne konflikt.* Britské listy. Vydáno: 26. 09. 2001

⁶³ CZ. *Američané žádají rychlou odvetu.* Právo. Vydáno: 15. 09. 2001. Číslo: 216

směrem. Je velkým paradoxem, že mocnost, jakou jsou Spojené státy, nemá dostatečnou a kvalitní obranu proti podobným situacím.

Ekonomika Spojených států stagnuje, světové trhy jsou značně nestabilní a dochází ke zpomalení hospodářského růstu USA. Samotné útoky pouze urychlily pokles značně nestabilní americké ekonomiky. S některými důsledky této krize se země světa potýkají dodnes především díky událostem, které bezprostředně navazovaly na ty, které tuto nestabilitu vyvolaly.⁶⁴

Z útoků je obviněn Usáma bin Ládín, jsou zajištěna jména únosců letadel (tři dny po útocích), prezident Bush má projev k národu a den 14. září je vyhlášen národním dnem modliteb a vzpomínek. Paradoxem je, že uveřejněná jména únosců nejsou považována za důvěryhodná. Objevují se zprávy o tom, že někteří jmenovaní vůbec na palubách letadel nebyli a současně po útocích poskytovali rozhovory světovým deníkům, kde se těmto nařčením brání.⁶⁵

Obrázek 5: George W. Bush

Zároveň se začíná spekulovat o připravenosti obrany Spojených států a jejich schopnosti reakce na dané události. Prezident Bush sice přislubuje potrestání teroristů, ovšem vychází najevo, že měl údajně ignorovat několik varování, které měly útokům předcházet. „Vláda George Bushe byla opakovaně varována, že se blíží katastrofální útok na Spojené státy. Čtyři dny před útokem dne 11. září vydalo americké ministerstvo zahraničních věcí celosvětové varování, v němž opakovalo varování, prvně zveřejněné v květnu, že se mohou američtí občané stát cílem teroristického útoku od extremistických skupin, spojených s organizací al-Qa’ida.“⁶⁶

Poprvé se začíná hovořit i o svržení Saddáma Husajna, který by „kromě Usámy bin Ládina měl být na seznamu sponzorů terorismu uveden také“.⁶⁷

Kroky prezidenta Bushe jsou v tomto roce respektovány a vítány jak samotnou vládou Spojených států, tak samotnými občany. Jelikož každá akce má svou reakci, je nutné provést opatření, která podobným událostem zabrání.

Tímto rokem začíná nekončící válka s terorismem a zároveň velké politické klání.

⁶⁴ Nestabilita dnešních cen ropy je způsobena především stále trvající krizí v Egyptě.

⁶⁵ Obrázek George W. Bush, dostupné z WWW: <http://www.somalilandpatriots.com/news-7069-0>

⁶⁶ CZ. *Bush ignoroval několik varování, že dojde k teroristickým atentátům*. Britské listy. Vydáno: 18. 09. 2001

⁶⁷ MÁŠA, Pavel. *Amerika se zřejmě pokusí odstranit i Saddáma Husajna*. Lidové noviny. Vydáno: 21. 09. 2001. Číslo: 221

10.2 ANALÝZA DAT ROKU 2002

V tuto dobu se musí svět připravit na radikální změnu americké zahraniční politiky. Rok 2002 je rokem, kdy prezident Bush zásadním způsobem mění své nahlížení na vojenské operace Spojených států amerických a hodlá své radikální změny prosadit za každou cenu.

Vzniká nová vojenská doktrína pojmenovaná Národní bezpečnostní strategie Spojených států amerických. „Definuje hlavní cíle a prostředky nejmocnější země. Lze bez nadsázky prohlásit, že Národní bezpečnostní strategie je dokument, z něhož lze načerpat jak porozumění pro rozhodování Bushovy vlády, tak i podklady pro předvídání jejich chování - a to včetně budoucí politiky vůči Iráku. Jádrem celého dokumentu ovšem tvoří změna vojensko - politické strategie USA.“⁶⁸ Tato doktrína definuje i tzv. osu zla, do které jsou zahrnuty tři státy - Severní Korea, Írán a Irák - které jsou označeny za největší nepřátele Spojených států.

Za velký úspěch lze považovat pokus o vytvoření nové smlouvy pojednávající o snížení počtu jaderných zbraní na území USA a Ruska. Dohoda, jejímž cílem je omezení počtu jaderných zbraní, je částí obyvatelstva vítána a druhou částí naopak odsuzována. Média spekulují o efektivnosti této dohody. „Poměr sil mezi Ruskem a USA před podepsáním včerejší dohody vypadal následovně: mezikontinentální balistické rakety USA - 600 nosičů, počet bojových jaderných hlavic: 2151; Rusko- 750 nosičů, počet bojových jaderných hlavic: 3444. Z plovoucích základen: USA - 448 nosičů, počet bojových jaderných hlavic - 1528; Rusko - 436 nosičů, počet bojových jaderných hlavic: 2024. Strategické bombardéry: USA - počet hlavic: 1528; Rusko - 626. Celkové počty jaderných hlavic USA: 7295; Rusko: 6094... Cílem je snížení jaderných hlavic na přibližně 2000 ks.“⁶⁹ Jedná se o značné snížení počtu jaderných zbraní, ovšem v dokumentu, nelze nalézt zmínku o nutnosti tyto vyřazené zbraně zničit - část vyřazených raket si jejich majitelé hodlají ponechat do zásoby. V tomto bodě dochází ke značnému rozporu ve specifikaci povinností obou států. V případě neuvedení podmínky zničení dojde pouze k efektu přesunu těchto zbraní na jiné místo, ovšem počty zůstávají prakticky stejné nebo pouze s minimální změnou.

Současně Spojené státy tlačí na Irák. Prezident Bush podává znepokojující prohlášení o plánovaných útocích na Irák. „Spojené státy již nemohou zabránit útokům nepřátel hrozbou tvrdé odvety, a musejí proto udeřit jako první.“⁷⁰ Tento výrok jen potvrzuje fakt o využití preventivní války, kterou USA hodlají využívat jak nyní, tak v budoucnu pro obranu své země. Preventivní válka dovoluje Spojeným státům zaútočit na jakýkoli stát v případě, že hrozí

⁶⁸ ANONYM. *Bushova doktrína*. Ekonom. Vydáno: 10. 10. 2002

⁶⁹ ČTK, RU. *Putin a Bush mladší podepsali rozpornou smlouvu o snížení zbraní*. Haló noviny. Vydáno: 25. 05. 2002

⁷⁰ HONZÁK, Radek. *Bush: USA budou útočit první*. Lidové noviny. Vydáno: 03. 06. 2002. Číslo: 128

nebezpečí, které ohrožuje stát a jeho obyvatele. USA mohou v tomto případě zaútočit na daný stát pouze na základě této spekulace.

Nepochopitelný je přesun pozornosti z bin Ládina na Saddáma Husajna. Bin Ládín je dle slov prezidenta Bushe nyní až na druhém místě a jeho dopadení již není prvořadé. „Hovořil o něm jako o „zbylém parazitovi“ a „bezvýznamné postavě“. *Opravdu mě vůbec nezajímá. Vím, že je na útěku.*“⁷¹ Proč je upuštěno od intenzivního stíhání bin Ládina, který má podle oficiálních zpráv na svědomí 3000 lidských životů? Tato otázka není nikdy efektivně zodpovězena a nabízí tak možnosti k řadě spekulací.

I přes velký úspěch při dopadení jednoho z vysoce postavených členů Al Kajdy⁷² se objevují v médiích zprávy o skutečném záměru této války. Tyto spekulace hovoří o snaze Spojených států ovládnout Irák především kvůli ropnému bohatství.⁷³ V případě ovládnutí zemí bohatých na ropu by se USA stalo mocností, která by mohla ovládat celý svět a dosáhla by své vytoužené globální nadvlády.

Z celkového pohledu vyšetřování události poměrně vážne a prozatím nevede ke smysluplným výsledkům. Zatýkáni jsou podezřelí z útoku po celém světě, ovšem neexistují pádné důkazy o jejich vině. Vydána je oficiální zpráva, která je definitivní a nesouhlas s ní je nepřipustný. K vyšetřování a podávání informací o vyšetřování je zvolen přístup zaměřený na utajování a upravování faktů.

10.3 ANALÝZA DAT ROKU 2003

Pro hodnocení zpráv tohoto roku je typická především upadající popularita prezidenta Bushe a nekončící tažení za viníky útoků z 11. září 2001. Charakteristický je narůstající počet pochybností o zahraniční politice USA a celkovém průběhu útoků na Světové obchodní centrum.

Ohledně vyšetřování útoků na WTC se objevují nesrovnalosti v celkové bezpečnosti, která se v USA vždy řadila mezi ty na nejvyšší úrovni. Oficiální verze události začíná být značně zpochybňována jak z důvodu malého množství důkazů, zatajování informací, tak i přístupu pověřených osob. „Vyšetřují se i podezřelé transakce na burze těsně před 11. zářím, které svědčí o tom, že někteří aktéři věděli, že dojde k útoku. Ve třech případech, u obou věží

⁷¹ PEŠEK, Petr. *Bush: Hrozbou už není Usáma, ale Saddám*. Vydáno: 15. 03. 2002. Číslo: 63

⁷² Dopaden byl abú Zubajda.

⁷³ Tyto spekulace jsou postupem času považovány za více než pravděpodobné a to z důvodu minimálního postupu ve vyšetřování událostí z 11. září 2001 a neúspěchu v dopadení bin Ládina.

WTC a u zříceného letadla, byla pozorována obrovská oranžová ohnivá koule po nárazu. Nebyla v těchto letadlech navíc umístěna výbušnina...? Jak je možné, že všechna 4 letadla byla obsazena jen z 21 - 51%, přičemž je obecně známo, že po několik minulých let bylo velmi obtížné získat letenku z Bostonu na západ USA?“⁷⁴ Spekulace o výbuchu jsou ještě podpořeny řadou svědeckých výpovědí, ve kterých se vypovídající shodují na tom, že byla zřetelně slyšet i vidět řada podezřelých explozí.

Prezident Bush je ostře kritizován za své pojetí preventivní války a díky tomu jeho popularita značně klesá a to především kvůli akcím, které nepřinášejí výsledky. „Podle nejnovějších průzkumů spadla dokonce pod 60%, tedy na stejnou hladinu, na jaké byla při Bushově nástupu do funkce. Ve Spojených státech podle všeho roste znepokojení z Bushova přístupu jak k domácí, tak i zahraniční politice.“⁷⁵

Bushova válka je placena z peněz daňových poplatníků, kteří se začínají ptát, za co se jejich peníze utrácejí. Hon na vůdce teroristické organizace Al Kajda bin Ládina stále nekončí, stejně jako pátrání po zbraních hromadného ničení v Iráku.

Těsně před druhým výročím teroristických útoků je uveřejněna videonahrávka bin Ládina, kterou odvysílá arabská satelitní televize Al Džazíra. „Údajný bin Ládin spolu se svým poručíkem Ajmánem Zavahrím vyzývá Iráčany, aby ve své zemi pohřbili Američany. Současně slibuje další trestné útoky na americké cíle.“⁷⁶ Díky nepodařeným akcím, které vláda Spojených států pod vedením prezidenta Bushe organizuje, je většina islámských zemí proti USA a jejich politice. V reakci na jejich odpor k USA je připravována i organizována řada útoků a výročí 11. září se nabízí jako ideální možnost znovu zasáhnout.

Vyděsit svět a především Spojené státy americké se teroristům daří. „Chálid Šajch Muhammad, přezdívaný mozek Al Kajdy, prozradil, americkým vyšetřovatelům, že poprvé jednal s Usámou bin Ládinem o teroristických útocích proti Americe již v roce 1996 a původní plán počítal s únosem 5 komerčních letadel na východním i západním pobřeží Spojených států. Do 11. září doznal řadu změn. Teroristický plán počítal s tím, že po útocích na USA bude následovat druhá vlna sebevražedných akcí v jihovýchodní Asii.“⁷⁷ Plán nebyl uskutečněn údajně kvůli problematické synchronizaci akcí v USA a Asii.

⁷⁴ RAZ, NOV. 11. září: *I po dvou letech zůstává řada otázek bez odpovědi*. Haló noviny. Vydáno: 11. 09. 2003. Číslo: 213

⁷⁵ HONZÁK, Radek. *Bushova popularita povážlivě klesá*. Lidové noviny. Vydáno: 18. 01. 2003. Číslo: 15

⁷⁶ REUTERS. 11. září: *Usáma znovu zahrozil*. Hospodářské noviny. Vydáno: 11. 09. 2003.

⁷⁷ POŠUSTA, Pavel. *AlKajda začala chystat útoky v roce 1996*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 23. 09. 2003. Číslo: 223

Po dvou letech od tragédie mají lidé více času si veškeré informace porovnat a srovnat si v hlavě kroky prezidenta Bushe. Zatímco v roce 2001 byla odveta vítaným a pochopitelným krokem, v tuto dobu se o dalších krocích pochybuje. Lidé začínají pociťovat, že tato válka nebude jen válkou proti terorismu. Do povědomí lidí se dostávají barevné bezpečnostní úrovně USA: „červená (vážné ohrožení), oranžová (pozor), žlutá (zvýšené riziko), modrá (opatrnost), zelená (nízká hladina).“⁷⁸

Po půl roce pronásledování je zadržen Saddám Husajn, kterého čeká soudní proces za zločiny spáchané proti lidskosti.

10.4 ANALÝZA DAT ROKU 2004

Zlomový rok 2004. V tuto dobu je zveřejněna zpráva komise pro 11. září, která měla za úkol řádně prošetřit události a vyvodit z důkazů závěry o útocích i útočnících. Primárním cílem komise bylo především zjištění, zda byla podceněna hrozba útoků a výhrůzek organizace Al Kajda.

Aby komise došla k požadovaným výsledkům, bylo nutné vyslechnout ministry i samotného prezidenta Spojených států amerických. Právě na prezidenta Bushe se v tomto roce valí vlna kritiky a obvinění. Závažná obvinění vznesl jeho bývalý poradce Richard Clarke. „Nyní tvrdí, že Bush od nástupu do funkce v lednu 2001 až do útoků na USA 11. září 2001 ignoroval hrozbu Al Kajdy. Po 11. září se pak údajně usilovně snažil najít spojení teroristů se Saddámem Husajnem, aby mohl zaútočit na Irák. S podobnými obviněními přišel přitom v lednu bývalý Bushův ministr financí Paul O’Neil.“⁷⁹

Proč by takto vysoce postavení lidé najednou nařkli prezidenta z takového pochybení? Během vyšetřování se také diskutuje o zprávě vydané CIA ze srpna roku 2001, která „sice atentát ve stylu 11. září nepředvídá, mluví se v ní však o útoku na americkém území, o možném únosu letadla a o podezřelém zkoumání budov v New Yorku.“⁸⁰

Zpráva z vyšetřování uvádí, že „Spojené státy nedokázaly ochránit své občany před teroristickými útoky z 11. září 2001, protože selhaly při vyhodnocování nebezpečí, které představovala Al Kajda. Více mohl udělat nejen prezident, ale především CIA a FBI.“⁸¹

⁷⁸ ČTK, NOVINKY. *USA zvýšily pohotovost z obavy před teroristy* [online]. Novinky.cz. Vydáno: 21. 05. 2003. Dostupné z WWW: <http://www.novinky.cz/zahranicni/8177-usa-zvysily-pohotovost-z-obavy-pred-teroristy.html>

⁷⁹ HONZÁK, Radek. *Expert: Bush podcenil Al Kajdu*. Lidové noviny. Vydáno: 23. 03. 2004. Číslo: 70

⁸⁰ SLEZÁK, Milan. *Zpráva pro Bushe předvídala útok v USA*. Hospodářské noviny. Vydáno: 13. 4. 2004

⁸¹ LUH. *11. září selhaly tajné služby, řekla vyšetřovací komise*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 23. 07. 2004. Číslo: 170

Zároveň zpráva uvádí, že „původní plán Al Kajdy totiž zahrnoval útok 10 unesenými letadly. Ta měla udeřit na více cílů najednou. Bílý dům o bin Ládinových dlouhodobých úmyslech věděl, prezident Bush dokonce 6. srpna 2001 dostal na stůl interní zprávu CIA s názvem „Bin Ládín je rozhodnut zaútočit na USA“. Prezident, později kritizovaný za podcenění této hrozby se hájil tím, že zpráva neobsahovala konkrétní informace o místě ani času útoku.“⁸² Zcela jistě došlo k závažnému pochybení ze strany prezidenta a jeho poradců - i přes nedostatek konkrétních informací mělo dojít ke zvýšení bezpečnostních opatření v celé zemi, čímž by se útokům dalo možná předejít nebo alespoň zmírnit jejich dopad.

Je sice chvályhodné, že komise došla k takovýmto závěrům, ovšem zarážejícím faktem se stává to, že nebyli pojmenováni konkrétní viníci (kromě organizace Al Kajda a 19 únosců) a nikdo za tuto chybu prakticky nebyl jakkoli potrestán. V reakci na vznesená obvinění a neustálé diplomatické slovíčkaření amerického prezidenta je jeho popularita chůzí po tenkém ledě.

Ještě několik měsíců před samotným vyšetřováním se opět ozývá nejhledanější muž světa Usáma bin Ládín, tentokrát s velice zvláštní nabídkou. Nabízí evropským zemím příměří. „Příměří evropským zemím, které nebudou útočit na muslimy, nabídl včera z více než 7- minutové nahrávky odvysílané arabskými televizními stanicemi mužský hlas vydávající se za Usámu bin Ládina. USA do této nabídky nezahrnul. Pohrozil jim naopak odvetou za izraelský atentát na duchovního vůdce šajcha Ahmada Jásína. Nabídku však týž den odmítly Británie, Itálie i Španělsko, které mají v Iráku kontingenty bojových jednotek.“⁸³ Nahrávka byla později analyzována jako autentická i přesto, že nikdo neví, kde se bin Ládín skrývá a dokonce se spekuluje i o jeho smrti.

10.5 ANALÝZA DAT ROKU 2005

Rok 2005 lze charakterizovat jako rok méně bohatý na zpravodajství o událostech 11. září. Jako každým rokem je uctěna památka zesnulých z roku 2001 u památníku Ground Zero.

Zároveň je velice podezřelé, že jeden z nejhledanějších teroristů bin Ládín o sobě nedává delší dobu vědět. Jeho osoba se stala přes noc prakticky mýtem. Nikdo netuší, zda bin Ládín žije nebo zda je mrtvý. Trnem v oku je také zpráva, že se jedná pouze o změnu taktiky, která má

⁸² FREISLER, Eduard. *Zpráva o 11. září zbavila USA iluzí*. Lidové noviny. Vydáno: 06. 09. 2004, Číslo: 208

⁸³ CNN. *Usáma nabídl Evropě příměří*. Právo. Vydáno: 16. 04. 2004. Číslo: 90

pouze za úkol zmást protivníka, tedy USA. „Guru současného terorismu se totiž objevil naposledy na videonahrávce 29. 10. 2004 před americkými prezidentskými volbami. První možností je, že muž, na něhož vypsané odměny celkově dosahují téměř 50 milionu dolarů, je mrtvý. Druhou eventualitou je vážná nemoc, která mu neumožňuje připravovat další a další nahrávky. Nikdo neví, kde by se mohl ukrývat. Islamisté už mají jiného hrdinu než bin Ládina. Je to právě abú Músá Zarkáví.“⁸⁴

Teroristé se opět ožívají a to prostřednictvím útoku, který se odehrál 7. 7. 2005 v Londýně. „Londýnem otřásl sedm výbuchů v autobusech a podzemním metru, psychologicky citlivém cíli. Zabito bylo více než 50 lidí a zraněno asi tisíc lidí.“⁸⁵

Zároveň dochází ve Spojených státech k další velké zkoušce psychiky lidí a organizovanosti bezpečnostních opatření státu. Dne 25. 8. 2005 je stát Florida zasažen silným hurikánem Katrina. Katastrofa si vyžádala mnoho lidských životů a co hůř, ukázala opětovnou nepřipravenost amerických složek. „Většina města New Orleans leží jeden až šest metrů pod úrovní mořské hladiny. Je proto chráněno systémem hrází, protipovodňových bariér a kanálů, které regulují tok řeky Mississippi. Tyto hráze se mu zřejmě také staly osudnými. Ačkoli mezi katastrofou v New Orleansu a válkou v Iráku nepanuje žádná zjevná souvislost, mnozí prezidenta viní z podílu na zaplavení města. Místní novináři upozorňují na to, že Bílý dům loni seškrtnal výdaje na posílení ochrany proti hurikánům, aby mohl financovat bezpečnostní složky monitorující činnost osob podezřelých z přípravy teroristických útoků.“⁸⁶

„Starosta New Orleansu řekl, že *ve Washingtonu nemají ani ponětí, jak to ve městě vypadá*. Připomněl, že žádal desítky milionů na obnovu protipovodňových hrází. Nakonec však, v rámci úspor kvůli misi v Iráku, dostalo město pouhý zlomek této částky. Jednotky Národní gardy, které by krizovou situaci zřejmě normálně zvládly a zabránily většině rabování, jsou zčásti nasazeny – v Iráku. O tom, že New Orleans je velmi zranitelný a vystavený útokům hurikánů, se ví dlouho.“⁸⁷

⁸⁴ BUCHERT, Viliam. *Kam zmizel Bin Ládín*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 17. 12. 2005. Číslo: 294

⁸⁵ VOSTRACKÝ, Zdeněk. *Útok v Londýně opět varuje*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 12. 07. 2005. Číslo: 161

⁸⁶ HEGER, Lubomír. *SPECIÁL: Hurikán Katrina ve faktech a obrazech* [online]. Vydáno: 2. 9. 2005. Dostupné z WWW:

http://zpravy.idnes.cz/prilohy.asp?r=prilohy&c=A050831_094317_prilohy_bih#souvisejici

⁸⁷ DRAHNÝ, Stanislav. *Voda zatím vítězí a Bush prohrává* [online]. Vydáno: 3. 9. 2005. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/voda-zatim-vitezi-a-bush-prohrava-dqy-domaci.asp?c=A050902_201516_nazory_miz

10.6 ANALÝZA DAT ROKU 2006

Informace roku 2006 se zabývají především několika důležitými tématy. Řešen je především proces se Saddámem Husajnem, další obvinění prezidenta Bushe, soudy s údajnými únosci letadel a samozřejmě neúspěšný hon na Usámu bin Ládina.

Faktem, který nepřijímá americká veřejnost dobře je značný nedostatek důkazů ohledně vyšetřování útoku z 11. září 2001 a neustálé kličkování americké vlády v čele s prezidentem Bushem. Stejným problémem je odsouzení údajných únosců a organizátorů útoku, kteří nebyli až do tohoto roku potrestáni, nebo jich bylo potrestáno velmi málo.

„Ani pět let po útocích v New Yorku nebyl u soudu předložen žádný důkaz, nebyl usvědčen žádný viník toho, co se stalo 11. září 2001. V oficiálních seznamech cestujících, zveřejněných CNN a AFP, nebyla jména devatenácti únosců! Ve Spojených státech vznikla skupina 75 vysokoškolských profesorů žádajících znovu otevření kauzy a snažících se o odhalení tajů toho osudného dne.“⁸⁸

Nejsledovanější kauzou roku bylo několik probíhajících soudů s údajnými teroristy. Zcela zásadní byl proces se „Zacariasem Moussaoui, který byl souzen za terorismus. 37 letý Francouz marockého původu by měl strávit zbytek života ve vězení. Moussaoui, který byl jako zatím jediný v USA souzen v souvislosti s útoky z 11. září 2001 v New Yorku a Washingtonu, v procesu přiznal spoluúčast na přípravě atentátů. Po oznámení verdiktu reagoval výkřikem: „Ameriko“⁸⁹,

Obrázek 6:
Zacarias
Moussaoui

⁹⁰ *prohrála jsi, já jsem vyhrál.* Proces trval 6 týdnů a předcházelo mu čtyřleté vyšetřování.

Obrázek 7: Khalid Sheikh Moussaoui byl zatčen 3 týdny před útoky, když byl nápadným při leteckém výcviku, protože se prý nezajímal o přistávací manévry. Před soudem pak tvrdil, že měl být pilotem pátého uneseného letadla, které mělo zaútočit na Bílý dům.⁹¹ Pět let po útocích a Amerika odsoudí pouze jednoho člověka? Trest pro jednoho člověka oproti 3000 mrtvým je velice málo a to americkou veřejnost značně pobouřilo. „Skutečně „velké ryby“ Al Kajdy,

⁸⁸ ABBÁS, Mohamed. *Válka proti terorismu? Ne, proti lidem*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 12. 09. 2006. Číslo: 213

⁸⁹ Obrázek Zacarias Moussaoui, dostupné z WWW:
<http://www.nydailynews.com/topics/Khalid+Shaikh+Mohammed/photos>
<http://www.terrorismcentral.com/Library/Biographies/Bios/Moussaoui/List.html>

⁹⁰ Obrázek Khalik Shejk, dostupné z WWW:

⁹¹ ČTK. *Moussaoui dostal doživotí*. Haló noviny. Vydáno: 5. 5. 2006. Číslo: 105

především Khalik Sheikh Mohammad, který byl jedním z hlavních plánovačů 11. září, ale před soudem nestanuly, přestože je mají Američané v držení.“⁹²

Je organizována také řada protestů proti samotnému prezidentu Bushovi i britskému premiérovi Blairovi. „Účastníci demonstrace nesli transparenty s výzvou k ukončení okupace Iráku a k návratu amerických vojáků domů. Demonstranti také obvinili Bushův režim, že atentáty v roce 2001 zrežíroval.“⁹³

Za zmínku jistě stojí vydání knihy Velký podvod od autora Thierry Meyssana. Tato publikace, která vyšla i v ČR nabízí vysvětlení několika pochybných faktů, které byly předloženy veřejnosti v souvislosti s útoky 11. září. Tvzení autora v této knize jsou podložena průzkumy a fyzikálními zákonitostmi. „Boeing s vysunutým podvozkem odpovídá výšce domu o třech podlažích, ovšem prorazil stěnu Pentagonu pouze na úrovni přízemí a prvního patra, aniž by poškodil skvělý trávník před budovou. Náraz do WTC by byl mistrovský kousek pro ostřílené piloty, lze jej provést pomocí automatického navedení ze země...“⁹⁴

Poměrně klidnými vodami rozhybe tvrzení, že celé útoky byly pouhým pojišťovacím podvodem, který měl USA pouze obohatit a dát jim tak další možnosti ke globální nadvládě. „Do budov WTC se totiž měl zakousnout zub času s takovou vervou, že se jejich konstrukce dostala za hranici opravitelnosti a dřív nebo později by se obě věže porouchely k zemi tak jako tak. Na to by se pojištění nevztahovalo, a tak se terorismus stal jediným východiskem.“⁹⁵

Rok 2006 je ovšem významný ještě z jiného důvodu. V létě tohoto roku začíná soudní proces se Saddámem Husajnem. „Bývalý irácký prezident Saddám Husajn byl odsouzen k trestu smrti oběšením. Tribunál ho uznal vinným za masakr 148 šiitů ve městě Dudžail v roce 1982. Někdejší diktátor, viditelně otřesený, po⁹⁶

Obrázek 8: Saddám Husajn

vynesení verdiktu vykřikl „Alláh Akbar!“ (Bůh je velký) a „At’ žije národ“.“⁹⁷ Kromě odsouzeného Saddáma byl symbolicky odsouzen i prezident Bush za využívání odposlouchávání amerických občanů, které bylo dle rozhodnutí soudu porušením osobní

⁹² ANÝŽ, Daniel. *Za útoky byl odsouzen pouze jeden terorista*. Hospodářské noviny. Vydáno: 7. 9. 2006. Číslo: 174

⁹³ ČTK. *Protesty proti Bushovi i Blairovi*. Haló noviny. Vydáno: 12. 9. 2006. Číslo: 213

⁹⁴ JANOUC, Roman. *Velký podvod anebo Pět let poté*. Haló noviny. Vydáno: 11. 9. 2006. Číslo: 212

⁹⁵ MS. *Kdo může doopravdy za 11. září 2001- fanatici, tajní agenti, podvodníci nebo satan?* Právo. Vydáno: 11. 9. 2006. Číslo: 212

⁹⁶ Obrázek Saddám Husajn, dostupné z WWW: <http://tema.novinky.cz/saddam-husajn>

⁹⁷ RYBÁŘ, Jan. *Saddám Husajn byl odsouzen k smrti oběšením* [online]. iDnes.cz. Vydáno: 5. 11. 2006. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/saddam-husajn-byl-odsouzen-k-smrti-obesenim-fev-/zahranicni.asp?c=A061105_083804_zahranicni_jan

svobody. Všechny ospravedlňované praktiky vyšetřování prezidenta Bushe jsou veřejnosti odsuzovány a lidé si připadají, že jsou sledováni spíše oni než teroristé, kteří by měli být potrestáni.

10.7 ANALÝZA DAT ROKU 2007

Plánovaný odchod vojáků z Iráku si přála většina Američanů. Potvrzuje se, že ne vždy jsou lidé posedlí pomstou nehledě na bezpráví, které se jim stane. Američané toužili po odvetě prvních několik let od útoku na Světové obchodní centrum. Ovšem s postupující dobou našli Američané priority jinde - a to v nalezení pravdy o tom, kdo vlastně za celou kauzou stojí a bezproblémový návrat jejich vojáků zpět do vlasti. „Velitel ozbrojených sil USA v Iráku generál David Petraeus v noci na včerejšek oznámil, že by Američané mohli do léta snížit počet mužů v Iráku na úroveň před jejich posílením letos na jaře. První dílčí stažení, které by se týkalo asi 4000 osob, by mohlo začít v prosinci. Po snížení počtu vojáků v polovině července by odsun mohl pokračovat, ale zatím je brzy na to říci, jak rychle, uvedl generál.“⁹⁸

Odchod vojáků ovšem nezastíní ten fakt, že USA posilují zbrojní průmysl. Na tomto kroku není zdaleka nic nepochopitelného, jelikož zbrojní průmysl byl ve Spojených státech vždy silným a prvotním odvětvím. Paradoxem však je fakt, že „v rámci spolupráce v boji proti terorismu poskytují moderní zbraně a výcvik zemím, jako jsou Pákistán, Jemen, Ázerbájdžán, Indonésie nebo Mauritánie. Tedy státům, které mají v současnosti buď nestabilní vlády, nebo velké problémy s (ne) dodržováním lidských práv.“⁹⁹ Pokud by tedy tyto země uznaly, že jsou pro ně Spojené státy hrozbou, mohl by být zorganizován útok na Američany pomocí jejich vlastních zbraní a jejich vlastních bojových postupů.

Po dlouhé době o sobě opět dává vědět vůdce Al Kajdy Usáma bin Ládín. Spolu s bin Ládinem se opět ozývá i organizace, která je dle médií silnější než kdy jindy. Spolu s návratem bin Ládira na politickou scénu se vrací i ostrá kritika prezidenta Bushe za neefektivnost při postupech a vedení jeho války proti terorismu. „Nejdříve rozpoutal, v rámci boje s terorismem, válku proti Afghánistánu, kterou se nyní snaží hodit na krk bojůvkám NATO, které mají pokračovat ve vyvražďování Afghánců v zájmu nadnárodních ropných monopolů pod vlajkou OSN. Následně se pokusil oklamat OSN a světovou veřejnost tvrzeními o iráckém vlastnictví

⁹⁸ ČTK. *Do léta mohou opustit Irák desítky tisíc vojáků*. Lidové noviny. Vydáno: 12. 9. 2007. Číslo: 213

⁹⁹ JENÍK, Tomáš. *USA vyzbrojují možné nepřátele*. Lidové noviny. Vydáno: 11. 9. 2007. Číslo: 212

zbraní hromadného ničení. Bush riskuje, že vstoupí do dějin americké politiky jako nejneúspěšnější prezident.“¹⁰⁰

Obvinění prezidenta Bushe jsou stupňována spolu se zprávou, ze které vyplývá, že teroristé byli vyslýcháni za pomoci krutého mučení a že CIA záměrně zničila nahrávky z těchto výslechů, aniž by je předala dalším orgánům. „Ústřední zpravodajská služba (CIA) čelí podezření, že se snažila skrýt důkazy o praktikách podobných mučení, které dříve používali agenti při výsleších špiček Al Kajdy. CIA nahrávala výslechy teroristů kvůli vnitřní kontrole, poté, co Bush povolil používání ostrých metod výslechu klíčových teroristů, včetně techniky označované jako *waterboarding*.“¹⁰¹ Tyto techniky mučení měly být zároveň prováděny v utajených amerických vězeních situovaných po celém světě. Tyto praktiky byly následně zakázány soudem, stejně jako samotným Bushem schválené právo na neomezené zadržování podezřelých osob.

V srpnu téhož roku vychází najevo, že američtí vojáci měli dopadení bin Ládina prakticky na dosah. „V zimě roku 2004 - 2005 se americká hlídka v pákistánsko-afghánském pohraničí tak těsně přiblížila horskému úkrytu vůdce Al Kajda Usámy bin Ládina, že jeho ochranka už chtěla vydat heslo k jeho usmrcení, aby vyhověla jeho přání nepadnout do zajetí živý. Heslo k likvidaci Usámy ale nakonec vydáno nebylo. Američané se totiž nakonec stočili jiným směrem, čímž potvrdili, že se přiblížili úplně náhodou.“¹⁰² Není podezřelé, že vojáci možnost zatknout bin Ládina (i přes náhodu, díky které jej našli), tuto možnost nevyužili? Je opravdu možné, že by americká armáda s její moderní technikou nebyla schopna tohoto muže nalézt? Vedou se též spekulace o absolutní neúčasti bin Ládina na útocích z 11. září 2001, které by pouze potvrdily nepotřebnost jeho dopadení ze strany americké armády. Ovšem tato spekulace nebyla nikdy žádnými pádnými důkazy potvrzena, ale ani vyvrácena.“¹⁰³

10.8 ANALÝZA DAT ROKU 2008

V roce 2008 dochází k zajímavému zvratu během vyšetřování události z 11. září 2001. Před soudem mají stanout další z teroristů vězněných na americké základně Guantánamo. K útokům se přiznalo 5 vězňů, včetně muže považovaného za hlavního plánovače Chálida Šajch Muhammada. „Více než 6 let po teroristických útocích z 11. září 2001 vyslechla obžalobu

¹⁰⁰ KLUZ, Karel. *K nové strategii prezidenta Bushe v Iráku*. Haló noviny. Vydáno: 20. 1. 2007. Číslo: 17

¹⁰¹ BERANOVÁ, Lucie. *Zničené nahrávky: CIA čeká vyšetřování*. Hospodářské noviny. Vydáno: 10. 12. 2007.

¹⁰² ROŠKOT, Jiří. *Američané prý pronikli až ke skryší Usámy*. Právo. Vydáno: 30. 8. 2007. Číslo: 202

¹⁰³ DPA. *Usáma velebí na novém videu mučednickou smrt*. Právo. Vydáno: 16. 7. 2007. Číslo: 163

pětice jeho údajných strůjců z organizace Al Kajda, kterou se americkým vyšetřovatelům podařilo chytit. „*Tohle jsem si přál, stát se mučedníkem*,“ prohlásil obviněný. Terorista, který je autorem myšlenky leteckých útoků na civilní budovy a který během vyšetřování prohlásil, že je odpovědný za operaci 11. září od A do Z, je na Guantánamu dva roky.“¹⁰⁴

Všichni muži jsou obviněni z plánování útoků na Spojené státy. „Pákistánci Chálid Šajch Muhammad, jeho synovec Alí Abdal Azíz, Jemenci Ramzí bin Šibh a Valíd Attaš a Mustafá Ahmad Havsáví ze Saúdské Arábie vyslechli obvinění z 2973 vražd, z konspirace, útoků na civilisty, úmyslného ublížení na zdraví, ničení majetku, z terorismu a jeho materiální podpory. Budou-li shledáni vinnými, hrozí jim trest smrti.“¹⁰⁵ Všichni obvinění svých činů nijak nelitovali, naopak žádali sami trest smrti. Odsouzen je i bin Ládinův řidič, a to „*k trestu pěti a půl roku vězení*. Soudci zároveň uznali, že si už odseděl více než pět let. Soudce rozhodl, že bude souzen vlastně jen za jediné, za to, že „*vozil pana bin Láдина po Afghánistánu*“.“¹⁰⁶

Spolu s tímto soudem, který se odehrával na základně Guantánamo, se mluví i o jeho plánovaném uzavření. S tímto plánem přišel budoucí prezident Spojených států Barack Obama. Ten chce „uzavřít kontroverzní věznici na základně Guantánamo na Kubě během prvních dvou let v úřadu.“¹⁰⁷

Obrázek 9: Barack Obama

Barack Obama je zvolen prezidentem Spojených států, což je pro USA krok směrem kupředu. Cíle tohoto politika jsou vysoké a lidé mu bezmezně důvěřují. Ovšem Obama přebírá úřad po už tak nepopulárním Bushovi, který mu předává zemi v nepříjemné situaci. Obama musí ihned¹⁰⁸ po svém nástupu řešit vzniklou ekonomickou krizi, prohloubenou

následkem událostí 11. září, situaci v Iráku i samotný dopad útoků na Světové obchodní centrum.

Rozruch způsobí také další nahrávka pocházející od člověka, který je přímo napojen na organizaci Al Kajda v Jemenu. Podle nahrávky je plánován další útok na Spojené státy. Zde ovšem dochází ke značnému rozporu se zprávou, která byla uveřejněna v roce 2004 (viz kapitola 10.4). Tato zpráva uvádí, že Usáma bin Ládin nabídl Evropě příměří, ovšem USA do této nabídky nezahrnul. Zpráva z roku 2008 ovšem uvádí přímý opak. „Usáma bin Ládin sleduje přípravy atentátu proti USA, který daleko předčí ten z 11. září. Cílem je změnit tvář

¹⁰⁴ BERANOVÁ, Lucie. *Američané žalují strůjce „11. září“*. Hospodářské noviny. Vydáno: 6. 6. 2008

¹⁰⁵ ANONYM. *Začal soud s teroristy z 11. září, hrozí jim trest smrti*. Právo. Vydáno: 6. 6. 2008. Číslo: 132

¹⁰⁶ ČTK, DPA. *Usámův řidič si odsedí už jen pět měsíců*. Právo. Vydáno: 9. 8. 2008. Číslo: 186

¹⁰⁷ ČTK, REUTERS. *Konec Guantánama? Za dva roky*. Lidové noviny. Vydáno: 9. 12. 2008. Číslo: 297

¹⁰⁸ Obrázek Barack Obama, dostupné z WWW: <http://www.soucasnost.cz/page/13/>

světové ekonomiky a politiky. Má jít o reakci za odmítnutí Washingtonu přistoupit na příměří, které Usáma v uplynulých letech nabídl Západu a především USA.“¹⁰⁹ K této chybě v interpretaci může dojít z mnoha důvodů, ovšem problém nastává ve zmatečnosti informace - běžný čtenář nedokáže rozlišit, která z těchto zpráv je správná, a která nikoli.“

Vyvracení oficiální verze celých útoků na Spojené státy je už na denním pořádku. „Oficiální verze průběhu událostí, všech jeho faktů a zdůvodnění má již takové množství trhlín, že o pravdivosti tzv. konspiračních teorií jsou přesvědčeni nikoli jednotlivci, ani promile či procenta, nýbrž desítky procent obyvatel v USA a ve světě. Mezi 16 tisíci lidí 17 států vypovídá 46%, že sedm let po 11. září o zodpovědnosti Al Kajda za tuto akci nepochybuje. Naopak 15% viní vládu USA, 7% Izrael a 7% někoho jiného.“¹¹⁰

10.9 ANALÝZA DAT ROKU 2009

Rok 2009 není ničím zásadním odlišný od let předchozích. Neutichají pochybnosti o verzích útoků na Spojené státy a objevují se další znepokojivé informace o jejich vyšetřování. „Události 11. září 2001 jsou provokací globálního charakteru, které posloužily jako záminka k řešení několika problémů... V realizaci provokační operace jsou vždy přítomny tři základní elementy: zákazník, štáb - organizátor operace a vykonavatel. Al-Kajdá nemohla být ani zákazníkem ani štábem. Al-Kajdá nikdy neměla takové prostředky, které jsou nezbytné k objednání akce podobného rozsahu. Neměla ani dostatečnou zkušenost - a to ani pro podobnou akci regionálního významu. Zákazníkem, který si mohl dovolit objednat podobnou operaci, byla pouze světová finanční oligarchie s cílem zajistit nastolení světové, fašistické diktatury bank a získání kontroly nad deficitními energetickými zdroji planety.“¹¹¹

Zarážejícím faktem je zveřejnění zpráv o nelidských praktikách vyslýchání amerických zajatců. „Podle dokumentu CIA například řekl vyšetřovatel údajnému plánovači teroristických útoků ve Spojených státech 11. září 2001 Chálidu Šajchovi Muhammadovi, že jestli se na území USA stanou další útoky, zabijí jeho děti. Další vyšetřovatel údajně vyhrožoval jinému podezřelému teroristovi, že jeho matka bude před ním sexuálně napadena.“¹¹² „Agenti CIA používali při výsleších osob podezřelých z terorismu tzv. waterboarding, navozující mučivý pocit tonutí, mnohem častěji, než se zatím tušilo. Chálid Šajch Muhammad, podezřelý

¹⁰⁹ ZNK. *Usáma prý chystá další útok na USA*. Právo. Vydáno: 10. 11. 2008. Číslo: 264.

¹¹⁰ RŮŽIČKA, Karel. *11. září- sedm let poté*. Haló noviny. Vydáno: 12. 9. 2008. Číslo: 215.

¹¹¹ KLUZ, Karel. *Světová tragédie i globální provokace*. Haló noviny. Vydáno: 22. 9. 2009. Číslo: 222.

¹¹² ČTK. *Odtajněno. CIA vyhrožovala podezřelému teroristovi zabitím dětí* [online]. Lidovky.cz.

Vydáno: 24. 8. 2009. Dostupné z WWW: http://www.lidovky.cz/odtajneno-cia-vyhrozovala-podezrelemu-teroristovi-zabitim-deti-pht-/ln_zahranici.asp?c=A090824_212644_ln_zahranici_ppe

z přípravy útoků na newyorská Dvojčata z 11. září 2001, se mu musel podrobit celkem 183krát.“¹¹³ Diskuse o utajených amerických vězeních ve světě je rozprášena argumentem lepšího utajení a snazší možnosti vyslýchání vězněných teroristů.

Do roka má být uzavřena již zmiňovaná věznice Guantánamo. Problémy však nastávají ve chvíli, kdy mají být vězni převezeni do jiných věznic nebo zemí. Většina zemí tyto teroristy přijmout nechce, stejně jako americká veřejnost, ve které mají propuštění vězni žít.

Na veřejnost se dostává nová nahrávka, na které vůdce organizace Al Kajda vyzývá muslimy, „aby americkému prezidentovi nedůvěřovali“.¹¹⁴ Tato nahrávka se objevuje před plánovanou návštěvou Egypta novým prezidentem Obamou. Prezident Obama také v tomto roce navštěvuje Českou republiku z důvodu konání summitu EU, jemuž Česká Republika předsedá. Prezidentův příjezd doprovází vysoká bezpečnostní opatření, která stojí miliony korun. Jeho projev na pražském hradě sklídí nevídaný úspěch.

Je zřejmé, že vláda bývalého prezidenta Bushe za sebou zanechala více než mnoho otazníků a omylů, které musí být vyřešeny. Z tohoto pohledu je situace Baracka Obamy nesnadná a její vyřešení si žádá mnoho nových postupů a řešení. Za své „výjimečné úsilí o posílení světové diplomacie a spolupráce mezi národy a hlavně odhodlání zbavit svět jaderných zbraní“¹¹⁵ dostává prezident Obama dne 9. října Nobelovu cenu za mír. Toto ocenění vyvolává u řady lidí nadšení a u jiných nesouhlas.

10.10 ANALÝZA DAT ROKU 2010

Po nástupu Baracka Obamy do funkce je svět o mnohé informace ochuzený. Není to způsobeno nedostatkem informací, ale především faktem, že od útoků na Světové obchodní centrum uplynulo 9 let a tento nevyřešený fenomén pomalu upadá. Během roku se objeví několik informací, které se útoků z 11. září 2001 týkají, zveřejněna jsou i některá videa. Ovšem za informační zahlcenost se situace považovat nedá.

¹¹³ ROŠKOT, Jiří. *Zřejmý strůjce útoků z 11. září prošel waterboardingem 183krát* [online].

Novinky.cz. Vydáno: 21. 4. 2009. Dostupné z WWW:

<http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/166899-zrejmy-strujce-utoku-z-11-zari-prosel-waterboardingem-183krat.html>

¹¹⁴ SLÁDEK, Jiří. *Bin Ládín se ozval, kritizuje Obamu*. Hospodářské noviny. Vydáno: 4. 6. 2009.

¹¹⁵ DRAŽANOVÁ, Adéla. *Nobelovu cenu za mír dostal americký prezident Obama. Svět je překvapen* [online]. iDnes.cz. Vydáno: 9. 10. 2009. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/nobelovu-cenu-za-mir-dostal-americky-prezident-barack-obama-p4b-/zahranicni.asp?c=A091009_102112_zahranicni_ip1

Mnohem více jsou sledována bezpečnostní opatření na letištích, která byla značně zpřísněna kvůli odhalenému pokusu o útok na jedno z letadel. Tato opatření jsou snahou o neopakování pokusu „o útok z loňských Vánoc, kdy jeden z atentátníků Al Kajdy během letu do Detroitu neúspěšně odpálil výbušniny ukryté ve svých slipech.“¹¹⁶ Ve video záznamu se k útoku „přihlásil k odpovědnosti za pokus o bombový útok na letadlo americké společnosti Delta Airlines během vánočních svátků Usáma bin Ládina a zároveň přislíbil další útoky. „*Kdyby bylo možné doručit vám naše vzkazy slovy, neposílali bychom vám je letadly*“, řekl.“¹¹⁷

Překvapivě mnohem více diskutovanou osobností než bin Ládina nebo Obama je stále bývalý americký prezident George Bush. Ten nejenže vydává v tomto roce knihu Okamžiky rozhodnutí (Decision Points), která láme prodejní rekordy, ale zároveň veřejně obhajuje výsledkové techniky považované mnohými odborníky za mučení. Pravdou je, že tyto techniky zachránily jistě mnoho životů, ovšem setkávají se i tak s vlnou značného odporu.

Vlnu odporu vyvolá také „plán postavit mešitu na místě, kde stála slavná Dvojčata.“¹¹⁸ Postavením této mešity měla být ukázána soudržnost v náboženstvích. „*Nebylo to náboženství, které nás napadlo, byla to Al Kajda, prohlásil prezident Obama.*“¹¹⁹ Ovšem smýšlení lidí, kteří jsou na otázky náboženství a terorismu od dob 11. září 2001 velice citliví, nelze žádným způsobem ovlivnit. To také potvrzuje pokus „tamního křesťanského pastora, který se chystá pálit korán.“¹²⁰ Tento výstřední protest proti výstavbě oné mešity je mu naštěstí rozmluven.

¹¹⁶ MARJANOVIČ, Teodor. *V USA se lidé bouřili proti „buzeracím“ na letištích*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 25. 11. 2010. Číslo: 273.

¹¹⁷ CNN. *Usáma se přihlásil na záznamu k útoku na letadlo u Detroitu*. Právo. Vydáno: 25. 1. 2010. Číslo: 20.

¹¹⁸ ČEJKA, Marek. *Alláh na Ground Zero*. Lidové noviny. Vydáno: 8. 9. 2010. Číslo: 209.

¹¹⁹ ČTK. *Obama vyzýval k toleranci*. Haló noviny. Vydáno: 13. 9. 2010. Číslo: 213.

¹²⁰ ANÝŽ, Daniel. *9/11, korán a otřesená Amerika*. Hospodářské noviny. Vydáno: 10. 9. 2010.

11. KONSPIRAČNÍ TEORIE

Následující část práce bude věnována konspiračním teoriím o událostech ze dne 11. září 2001. Za mnoho let se těchto teorií vytvořilo nepřeborné množství.

Je běžnou praxí, že se stále a hojně využívá cenzury, jejímž úkolem je utajit nebo zkreslit některé informace, které by mohly jistým způsobem ovlivnit záměry vlád nebo vlivných činitelů. Přestože se dnes mluví především o svobodě slova, jsou naše slova ovlivňována a regulována vyšší mocí a tím, jak si lidé na vyšších místech přejí, aby zněla.

V nadcházejících kapitolách bude popsáno několik základních konspiračních teorií, které jsou z pohledu autorky této práce velice zajímavé a nabízí několik velmi přesvědčivých faktů o nepravdivosti původního sdělení. Existuje stále spousta důkazů a informací, o kterých veřejnost neví, a která by měla být odhalena a uvedena na pravou míru. Většina zde uvedených teorií má poměrně logické základy a při hlubším zamyšlení ve většině případů se tyto informace jeví jako velice pravděpodobné.

V souhrnu tyto teorie prohlašují, že útokům nebylo úmyslně zabráněno a že veškeré akce a útoky byly dílem vlády Spojených států amerických. Bohužel to, zda jsou tato tvrzení pravdivá či nikoli, nelze posoudit, dokud bude postoj vlády USA stále zaměřený na mlčenlivost a manipulaci s celým průběhem vyšetřování.

„Konspirační teorie, neboli také teorie spiknutí je teorií, jejímž účelem je vysvětlení jisté události jako výsledek spiknutí (tj. cílevědomého a konspirativního působení skupiny osob s nelegálním cílem). Vyznavači těchto teorií si obvykle myslí, že touto skupinou je vláda, představitelé tajných organizací atp.“¹²¹

Které konspirační teorie lze považovat za věrohodné a které nikoli? Hranice mezi tím, co je pravda a co lež je zde velice tenká. Co se týká bulvárního tisku, dokáže si každý čtenář určit, která informace je pravděpodobně nepravdivá. Ovšem u konspiračních teorií je tomu jinak. Dnešní konspirační teorie jsou natolik propracované, že nejenže nelze prakticky určit, zda jsou pravdivé, ale těší se také stále větší oblíbenosti.

Z pohledu tvrzení vyřčených proti USA a oficiálnímu podání událostí 11. září 2001, jsou tyto teorie podkládány mnohými důkazními materiály, svědectvími a vědeckými průzkumy.

¹²¹ PIPES, Daniel. *Spiknutí- názory a teorie*. Themis 2003. ISBN 80- 7312-022-4.

Tato tvrzení byla vládou Spojených států vyvracena a způsobila značný rozruch. Proč se vláda USA snažila zabránit uveřejnění některých z těchto teorií nebo publikací orientujících se na války vedené USA, na vydávané dokumenty a prohlášení?

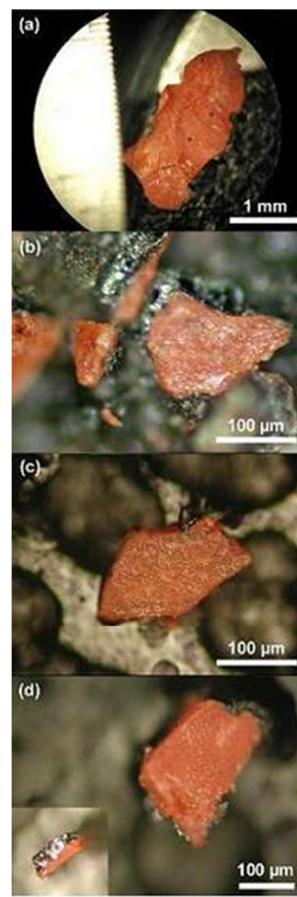
„Poctiví historici budou souhlasit, že u každé významné události v historii se objeví nejméně jedna, obvykle však hned několik divokých konspiračních teorií. *"CIA zabila Hendrixe", "papež zavraždil Johna Lennona", "Hitler byl napůl vlkodlak", "mimozemšťani nahradili Nixona jeho klonem"*, atd. atd. Čím větší událost, tím více směšných a nemožných žvástů kolem ní.“¹²²

11.1 DŮKAZ O ŘÍZENÉ DEMOLICI?

Tato teorie pracuje s tvrzením, že celá událost 11. září 2001, byla akcí organizovanou samotnou vládou USA. Údajně měly být budovy cíleně strženy a „podminovány“.

„O oficiální verzi jsem začal pochybovat, když jsem viděl, jak se nepochopitelně zřítily i budova WTC - 7. Aniž by k tomu byl nějaký viditelný důvod, spadla za méně než sedm sekund, sedm hodin po *Dvojčatech*,“ vypráví Niels Harrit, profesor chemie z Kodaňské univerzity v Dánsku... „Do dvou budov narazila dvě letadla - a přitom se zřítily tři mrakodrapy.“¹²³

Roku 2007 se vědcům podaří sehnat vzorky prachu ze spadlých budov, které zanalyzují a dochází k zarážejícím výsledkům. V tomto prachu jsou nalezeny částičky, které jsou později identifikovány jako výbušnina super - termit. „Rudý materiál obsahuje miniaturní zrna, která jsou převážně kyslíčnickem železa. Máme pod rukama super - termit.“ Ten má prý větší energii než dynamit - může sloužit dokonce i jako raketové palivo. Vznítí se údajně při teplotě kolem 430°C a dokáže roztrhat svoje okolí, nebo rozehrát železo na teplotu až 2500°C.“^{124 125}

Vzorky župinek nevyhořelého termitu obsažené v prachu z různých míst po zřícení věží WTC

Obrázek 10: Super-termit

¹²² CHVÁTAL, Jaroslav. *Skutečná konspirační teorie paranoidní fantazie o 11. září 2001* [online]. Matrix 2001. Vydáno: 1. 9. 2005. Dostupné z WWW: <http://www.matrix-2001.cz/clanek-detail/596-skutecna-konspiracni-teorie-paranoidni-fantazie-o-11-zari-2001/>

¹²³ WOFF, Petr. *Mají vědci důkaz o řízené demolici?* Enigma. Číslo: 7/2010

¹²⁴ WOFF, Petr. *Mají vědci důkaz o řízené demolici?* Enigma. Číslo: 7/2010

Je možné, aby byla nalezena v sutích budov takováto látka, aniž by měla cokoli společného se zřícením těchto budov? Proč by tato látka byla v budovách, pokud by nebylo zamýšleno s její pomocí budovy strhnout? Je pravda, že s tímto zjištěním přicházejí vědci až roku 2007, tedy celých 6 let po událostech. Lze nalezené vzorky považovat za věrohodné?

„Výbušniny mělo být až 100 tun. Musela být už před útokem v budovách, což je ovšem dost neobvyklé. Někdo ji tam zřejmě rozmístil.“¹²⁶ „Snad na paletách, prostřednictvím výtahů. Ty byly před 11. zářím uzavřeny oficiálně kvůli rekonstrukci. Demolice mrakodrapů byla s nejvyšší pravděpodobností předem připravená, řízená a provedená pomocí výbušnin.“ Už v roce 1993 se šéfkonstruktor chlubil: „Mysleli jsme na všechno - i na letadlo, které by se mohlo do mrakodrapu v plné rychlosti zabořit... Ačkoli odborníci na řízenou demolici by zřejmě dokázali věže výbušninami strhnout.“¹²⁷

Je podezřelé, že podobná analýza byla provedena až po takové době a že tato možnost nikdy nikoho nenapadla. Budovy by podle všech tvrzení měly náraz letadla vydržet a zůstat stabilní. „Ocel taje při teplotě kolem 1500°C. Obvykle teploty vzduchu při požárech leteckého paliva dosahují jen 1100°C, dodává Národní institut standardů a technologie. Jak to, že podle očitých svědků byly ve zbořeninách ještě několik dnů po 11. září kaluže roztavené oceli?“

Roku 2008 přichází ovšem další nečekané nařčení USA z útoku na vlastní zemi a obyvatele. S tímto tvrzením přichází bývalý italský prezident Francesco Cossiga: „Všechny zpravodajské služby v USA i Evropě dobře vědí, že za útokem na New York stojí CIA a Mossad.“ Vše je prý naraženo tak, aby některé arabské země vypadaly jako darebácké státy a USA je se svými spojenci mohli napadnout. Podle Cossigy byl krátký film, v němž se bin Ládín k útokům přiznává, natočen s jeho dvojníkem.“¹²⁸

Jedná se o velice vážná obvinění a tato zpráva byla v jeden čas značně medializována. Celá teorie nabízí několik přesvědčivých argumentů, které stojí proti oficiální verzi. Dalším velice podivným faktem je to, že proti USA začínají postupem času vystupovat i vysoce postavení činitelé, kteří tuto oficiální verzi vyvracejí. Čemu má „obyčejný člověk“ věřit? Pokud by na této konspiraci bylo něco nepravdivého, proč by se USA snažila tolik o zastavení šíření těchto teorií?

¹²⁵ Obrázek Super-termit, dostupné z WWW: http://klimnt.blogspot.com/2009/04/historicky-prulom-vybusnina-super_16.html

¹²⁶ WOFF, Petr. *Mají vědci důkaz o řízené demolici?* Enigma. Číslo: 7/2010

¹²⁷ WOFF, Petr. *Mají vědci důkaz o řízené demolici?* Enigma. Číslo: 7/2010

¹²⁸ WOFF, Petr. *Mají vědci důkaz o řízené demolici?* Enigma. Číslo: 7/2010

11.2 ÚTOK DO VLASTNÍCH ŘAD?

Text souvisí se článkem použitým v kapitole 12.1. Teorie se zabývá tím, co se prokazatelně během útoků stalo a o čem lze pochybovat.

„New York a Washington jsou pod neustálou obranou, kterou zaručuje letecká základna Andrews. Odsud je možné dosáhnout New Yorku za pouhé 4 minuty. Tak proč se ale po nárazu prvního letadla nic neděje? Po dlouhých 16 minutách naráží druhé letadlo do druhé budovy. Tato doba ale údajně poskytuje dostatek času k vyhlášení vzdušného poplachu a k učinění nezbytných opatření. Nereaguje dokonce ani Pentagon se svým vlastním protiraketovým systémem, který údajně nemůže přehlédnout žádný podezřelý pohyb v okolním vzdušném prostoru.“¹²⁹

Není podezřelé, že prakticky nejvyspělejší a nejmocnější země světa, jejíž vliv sahá do všech koutů světa, nemá dostatečná bezpečnostní opatření? Pokud se turista rozhodne vycestovat do USA, je nucen absolvovat řadu nesmyslných dotazování, čekání, posuzování o tom, zda není terorista. Zdá se, že opatření USA působí jen na oko, ale v praxi jsou naprosto nepoužitelná. Jak je možné, že země, která se snaží svou mocí ovládnout a ovlivnit kohokoli a kdekoli najednou nemá funkční bezpečnostní složky? Zvláště, když USA prosazují protiteroristická opatření a útoky na jejich zemi jsou zde prakticky na denním pořádku.

„Po nárazu letadla do první budovy by měla logicky následovat evakuace sousední jižní věže. Tady jsou ale údajně lidé ujišťováni, že jim nic nehrozí. Lidé zůstávají uvízlí i v domněle bezpečné budově číslo 7, jen o tom zatím nevědí. Někdo zde totiž už ráno před 7 hodinou vypnul požární signalizaci.“¹³⁰ Není možné, aby nedošlo k evakuaci budov, když jsou bezprostředně ohroženy životy lidí. Při podezření na bombu například na letišti dojde k evakuaci letiště a jeho opětovnému zprovoznění v řádech několika hodin, případně dnů - proč nyní je evakuace nepodstatnou?

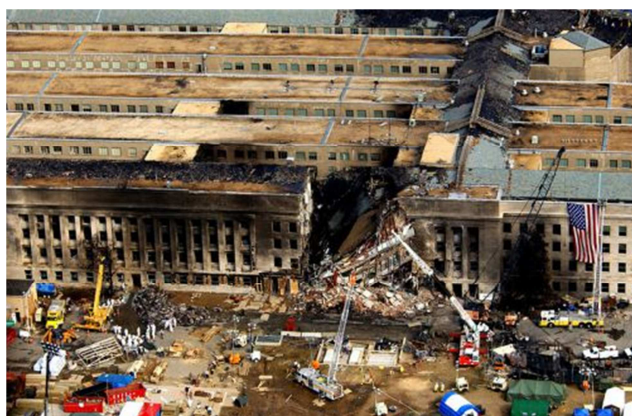
„Proč po více jak 8 hodinách padá i třetí nezasažená budova? Jistě, předešlé otřesy mohly narušit i základy některého z vedlejších domů. Jenomže třetí zřícená 47 patrová budova s číslem 7, vysoká 228 metrů, není v okolí jediná. Komplex WTC tvoří včetně napadených dvojčat ještě dalších 7 budov. ... Na záznamech zachycujících pád dvou mrakodrapů i třetí nezasažené budovy je jasné vidět, že všechny 3 domy se řítí k zemi takřka volným pádem, který netrvá ani 10 sekund. „Pokud se budova řítí v důsledku přirozených procesů, padá ve směru nejmenšího odporu. Je nemožné, aby se zhroutila sama do sebe,“ vysvětluje architekt Richard Gage. Celé to prý připomíná spíše řízenou demolici než nehodu. První jména atentátníků jsou vyšetřovatelům

¹²⁹ TRNOBRANSKÁ, Jana. 11. 9. 2001: *Šlo o útok do vlastních řad?* Enigma. Číslo: 1/2009

¹³⁰ TRNOBRANSKÁ, Jana. 11. 9. 2001: *Šlo o útok do vlastních řad?* Enigma. Číslo: 1/2009

FBI známa hned druhý den - přitom na seznamu cestujících se údajně tato jména vůbec nevyskytují.

V roce 1995 je prý na Filipínách odhalen plán na teroristický útok s názvem „Operace Bojinka“. Cílem mají být údajně WTC, Pentagon a Bílý dům. Prostředky k útoku - unesená cestovní letadla! Dokumenty o chystaném útoku má tehdy převzít FBI a CIA. Jedním z nejsilnějších pilířů ekonomiky Spojených států je zbrojařský průmysl. Když není válka, není odbyt zbraní. Proto by prý podle mnoha pobouřených hlasů nebylo nic jednoduššího, než zinscenovat útok proti vlastní zemi, a tím také vyvolat novou válku.

Obrázek 11: Pentagon

Záhadou zůstává i budova Pentagonu. V zasažené části Pentagonu se nachází úřad námořnictva, kde se právě dávají dohromady důležité účetní dokumenty. Jen jeden den před útokem ovšem oznamuje tehdejší ministr obrany Spojených států, Donald Rumsfeld že se ztratily účetní záznamy¹³¹ o vojenských transakcích. Uváděná chybějící částka má být 2,3 miliardy dolarů. A najednou je možné svést ztrátu dokumentů na zničení při teroristickém útoku. Neštěstí přišlo v pravý čas. Svědci uvádějí, že žádné letadlo při nárazu nebylo vidět. Objevují se dokonce zmínky o tom, že do Pentagonu narazila raketa. Oficiálně nalezené trosky stroje údajně ani v nejmenším neodpovídají letadlu vážícímu 100 tun, a dokonce ani typu Boeing 767.“¹³²

„Podle některých konspírátorů si Spojené státy "Dvojčata" zničila sama, aby mohla vést válku. Ta měla mít za cíl dostat se k zásobám ropy na Blízkém východě, což se jim v případě invaze do Iráku podařilo.“¹³³

¹³¹ Obrázek Pentagon, dostupné z WWW: <http://audiklub.cz/forum/prispevek/100749-utok-na-pentagon-zustava-nejvetsi-zahadou-11-zari-2001>

¹³² TRNOBRANSKÁ, Jana. 11. 9. 2001: *Šlo o útok do vlastních řad?* Enigma. Číslo: 1/2009

¹³³ ANONYM. *Nejznámější konspirační teorie* [online]. Tajemstvi.eu. Datum: 19. 12. 2010. Dostupné z WWW: <http://tajemstvi.eu/nejznamejsi-konspiracni-teorie.a114.html>

11.3 NEJZÁSADNĚJŠÍ ROZPORY

Pro shrnutí dříve uvedených konspiračních teorií budou sepsána zásadní fakta, která sehrála významnou roli při hodnocení celého incidentu.

„1) Proč nereagovala vzdušná obrana Spojených států?

V době, kdy teroristé měli zaútočit, bránilo celé území USA jen 15 vojenských letadel. Ve stejnou dobu se totiž konala řada cvičení, která většinu dostupných stíhaček odeslala na druhou stranu země. Příznivci konspirací se ptají, zda to byla jen náhoda, nebo jestli cvičení někdo úmyslně naplánoval tak, aby letouny vůbec nemohly zasáhnout.

2) Proč se podivně obchodovalo s akcemi postížených firem?

Den před útoky proběhla údajně řada tzv. opčních obchodů na letecké společnosti, jejichž letadla byla druhý den unesena. Obchodovalo se s nimi jedenáctkrát více, než je průměrná hodnota. Většina uzavřených obchodů počítala s výrazným poklesem obchodovaných akcií.

3) Do Pentagonu nemohlo narazit letadlo.

Oficiální verze událostí tvrdí, že do budovy Pentagonu narazil Boeing 747. Jenže na fotografiích zachycených těsně po katastrofě nejsou vidět žádné trosky. Navíc je budova poškozená jen velmi mírně, na to, že do ní měl v obrovské rychlosti narazit těžký stroj.

4) Pád WTC nezpůsobil náraz letadel, ale exploze výbušniny.

Že do věží World Trade Center narazila dvě letadla, to si popírači oficiální verze zpochybnit nedovolí. Ale už nevěří tomu, že by tyto letouny mohly za pád. Podle některých názorů by se totiž věže po nárazu letadel měly zvrátit jako kmen stromu – ony se však teleskopicky sesunuly. Mluví se také o týmech podivných údržbářů, kteří se měli po věžích WTC pohybovat den před katastrofou a podivných náhodách, k nimž krátce před nárazem letadel došlo. Jednou z těch nevysvětlitelných je, proč v den útoku někdo přepnul požární signalizaci budovy do testovacího režimu, který způsobil, že jakýkoli požár byl považován jen za simulaci.

5) Podivní teroristé.

Záhadou stále zůstávají i osoby některých útočníků. Řada z nich, nejméně sedm, byla ještě po útoku někde viděna, čtyři měli dokonce poskytnout rozhovory novinářům. Zároveň podle uveřejněné ankety si až 55% dotázaných myslí, že útoky naplánovala sama americká vláda.“¹³⁴

¹³⁴ TN.CZ. *Kdo stál za útoky z 11. září, ptá se Amerika 9 let poté* [online]. Historie a Military, Tn.cz. Datum: 11. 9. 2009. Dostupné z WWW: <http://tn.nova.cz/magazin/historie/kalendarium/kdo-stal-za-utoky-z-11-zari-2001-nejlepsi-konspiracni-teorie.html>

12. FILMY A DOKUMENTY O 11. ZÁŘÍ 2001

O událostech z 11. září 2001 bylo natočeno mnoho filmů a dokumentů, které se snaží dokumentovat a mapovat dění okolo útoků na WTC i dezinformační kampaně americké vlády. Některé z filmů se ovšem inspirovaly útoky pouze částečně a více se zaměřovaly na počty diváků, kteří je uvidí než na pravdivé podání celé události.

- **ZEITGEIST (Duch Doby)** - první, na co film poukazuje, je řízená demolice. Nejen očití svědci, ale i televizní stanice hlásí, že budova byla stržena záměrně. „*Slyšeli jsme velkou explozi.*“ Dalším faktem je seznam cestujících beze jmen únosců. Po nárazu do Pentagonu nebyla nalezena žádná těla ani trosky letadla. Trosky letadla nebyly nalezeny ani v Shansville. Podle architektů by budovy svou konstrukcí vydržely i náraz letadla. Dokument nabízí mnoho přesvědčivých důkazů. Jeho zhlédnutí lze jen doporučit.
- **Záhady 9/11** - dokument analyzuje samotný pád věží WTC a budovy WTC 7. Poukazuje na důkazy o tom, že pád budov nemohl být způsoben nárazem letadel. Budova WTC 7 nebyla zasažena žádným letadlem a při svém pádu ani nepoškodila budovy stojící několik metrů od ní.
- **9/11: The Conspiracy Files** - dokument BBC mapující vzniklé konspirační teorie o útocích.
- **9/11: Press for Truth** - další z dokumentů vyvracející oficiální teorii.
- **Loose Change 9/11: An American Coup**- dokumentární film doplněný o rozhovory vědců a fyziků.
- **Fahrenheit 9/11** - dokument režiséra Michaela Moorea slavil u mnoha lidí úspěchy, u mnoha se dočkal odsouzení. Zaměřuje se především na osobu prezidenta Bushe a jeho válku v Iráku.
- **Zero: An Investigation Into 9/11** - dokument zachycující vyšetřování celé události a především pádu WTC.
- **World Trade Center** - nejedná se o dokumentární film, ale klasický americký velkofilm natočený podle předlohy událostí 11. září 2001. Popisuje především výpovědi a situace, které zažili zasahující hasiči.

Dokumentů natočených o událostech z 11. září 2001 byla natočena celá řada a většina z nich skutečně stojí za zhlédnutí. Dokumenty umožní divákovi nahlížet na problematiku z druhé strany a přehledně se orientovat o teoriích a důkazech, které byly objeveny během let ustavičného vyšetřování.

13. HODNOCENÍ PŘÍPADOVÉ STUDIE

Při porovnání oficiální verze a konspiračních teorií, může někdo s mnoha tvrzeními souhlasit anebo tvrdit, že se jedná o nepodložené spekulace, které slouží k očernění USA. Ovšem tyto teorie odkazují na důležitá fakta a důkazy, které jsou v oficiální vyšetřovací zprávě vynechány či zcela popřeny. Americká vláda se vysvětlení některým předloženým důkazům, které jsou v rozporu s oficiální zprávou, velice brání. Popírány jsou i důkazy uveřejněné v televizních dokumentech.

„Podle amerického deníku The New York Times věří oficiální verzi jen pouhých 16 % Američanů, víc než polovina USA si myslí, že jim vláda řadu informací utahuje. Pochybovačům nahrávají i kroky americké vlády - část vyšetřovací zprávy byla prohlášena za tajnou a veřejnost ji nikdy neviděla. Konspirační teorie nejsou dílem šilenců, řada pochází od významných univerzitních profesorů a vědeckých spolků. Například petici o nové a kvalitnější vyšetření událostí z 11. září podepsala skupina 75 univerzitních vědců.“¹³⁵

Pokud by byly teorie potvrzující účast USA na události z 11. září 2001 dílem kohokoli jiného než vědců, nebyly by pravděpodobně brány vůbec vážně. Tím, že jsou tvrzení podložena řadou důkazů a analýz, jsou přijímána lépe, než ona oficiální a údajně pravdivá verze vlády USA.

Během let se vyskytlo značné množství sporných tvrzení v oficiální verzi, že ji dnes už prakticky nikdo nevěří. Zprávy vydávané během let a vázané k oficiální verzi se výrazně neměnily. Co se měnilo, bylo mínění veřejnosti pod nátlakem nově objevených důkazů. Pokud by vláda USA dokázala veřejnosti vysvětlit některé z důkazů, zcela jistě by se situace vyvíjela jinak. Na vývoji informací je vidět nejen jejich změna a postupný vývoj, ale i změny v postojích amerických občanů a celé společnosti jako celku.

Tento postoj by měl být zhodnocen jako první, jelikož navzdory zaběhnutému tvrzení „*Oko za oko, zub za zub*“ není toto rčení vždy pravdivé. Především ze strany americké společnosti se očekával značný nátlak na pomstu a vyvození patřičných důsledků z útoků provedených 11. září 2001. Avšak jak bylo uvedeno v samotném hodnocení zpráv z jednotlivých let, je více než patrné, že občané USA si začali více všimát kroků vlády a nelidského jednání jejích představitelů. Způsoby vyslýchání a mučení vězňů se staly spolu se zamlčováním informací o 11. září hlavním důvodem k odsouzení této vlády a jejího vůdce prezidenta Bushe.

¹³⁵ TN.CZ. *Kdo stál za útoky z 11. září, ptá se Amerika 9 let poté* [online]. Historie a Military, Tn.cz. Datum: 11. 9. 2009. Dostupné z WWW: <http://tn.nova.cz/magazin/historie/kalendarium/kdo-stal-za-utoky-z-11-zari-2001-nejlepsi-konspiracni-teorie.html>

Obecně začaly být konspirační teorie považovány za mnohem důvěryhodnější, než verze, kterou veřejnosti předložila vláda Spojených států. Lidé začínají více věřit renomovaným vědcům a jejich analýzám, než zamotaným prohlášením, která se v konečném důsledku sama vyvracejí.

Je běžnou praxí, že zprávy uveřejněné v České republice jsou veřejnosti překládány a čerpány ze zahraničních, především, amerických médií. Tyto informace jsou značně upravovány a cenzurovány americkou vládou, jak se v mnoha případech potvrdilo. Proto se do českých médií dostanou informace, které již nemusejí být zcela pravdivé. Množství informací a zásahů do jejich obsahu způsobuje, že nelze tyto informace v žádném případě považovat za věrohodné. Ačkoli celý civilizovaný svět hlásá svobodou slova, je patrné, že slova médií, jsou do značné míry upravována tak, aby vyhovovala především vládě dané země a až později jejím obyvatelům.

Běžný čtenář a člověk si sice může udělat obrázek o tom, která informace na něj působí věrohodně či nikoli, ovšem to, do jaké míry je informace skutečně pravdivá nelze posoudit žádným efektivním způsobem. Důvěryhodnost informací a jejich skutečná podstata nebude nikdy dostačující, dokud bude fungovat systém cenzury a manipulace s informacemi, který je ve světě zcela běžným jevem.

V situaci Spojených států amerických a útoků na jejich významná místa došlo nejen k zásadnímu pochybení v bezpečnostní strategii země, ale i v celkovém přístupu k nastalé situaci. Tím, že informace o útocích a probíhajícím vyšetřování byly ihned v počátcích manipulovány, došlo ke značnému narušení důvěryhodnosti příslušných orgánů a celkovému úpadku věrohodnosti země jako celku. Spojené státy vždy byly silnou a mocnou velmocí, ovšem tato událost i celkový přístup k věcem veřejným řadí tuto mocnost mezi země, informačně nedůvěryhodné a směřující pouze za globální nadvládou. Z nepřeborného množství informací nelze zvolit jedinou, která by byla celkově pravdivá. Důvěryhodnost informací nelze jednoznačným způsobem efektivně rozlišit, což způsobuje z hlediska analýzy složitější proces řešení pro analytiku a o to horší pochopení ze strany příjemce této analýzy.

Bohužel tímto se potvrzuje pouze smutný fakt, že běžný čtenář a divák televizního zpravodajství je odkázán na to, co mu bude předloženo jako oficiální a pravdivé tvrzení. V dnešní době a v době rychlého vývoje informačních technologií nelze považovat žádný informační zdroj za 100 % věrohodné médium. Společnost se vyznačuje nepřeborným množstvím těchto informačních zdrojů, které mohou být, nebo ve většině případů jsou snadným způsobem zpětně měněny a ovlivňovány. Důvěryhodnost informací, která by měla být z hlediska masových médií prioritou, se stává luxusem, který si v dnešním světě mohou dovolit

pouze lidé, kteří společnost sami ovlivňují a řídí. Běžný občan se musí bohužel spokojit s tím, co je mu předloženo a nesmí se zabírat hledáním pravdy. Nejenže pravdu nelze zjistit, ale i transakční náklady na toto pátrání jsou pro obyvatele neúnosné. Nebylo by ovšem prvním, ani posledním případem, že člověk, který se dozví pravdu, může být pro vyšší společnost trnem v oku, který je potřeba odstranit.

Dnešní informační společnost je pouze nástrojem, který slouží vysoce postaveným funkcionářům, kteří diktují, jaké ze zpráv mohou být zveřejněny, které zveřejněny být nemohou nebo které musí být modifikovány ve vyšším zájmu.

Analýza informací o události z 11. září 2001 dokazuje, že i přes množství otázek ze stran veřejnosti a přes tíhu důkazů, bylo s informacemi manipulováno. Analýza dále ukazuje, nemožnost nalezení původního manipulátora těchto informací. Informace, které byly v této práci hodnoceny, byly změněny do stavu a v takovém rozsahu, že nelze z pohledu analytika dopátrat jejich absolutní pravdivost.

Zároveň můžeme s absolutní jistotou říct, že důvěryhodnost informací a jejich vývoj na základě manipulace je dnes tak složitým procesem, který není možné popsat do nejmenších detailů a podrobností.

14. ZÁVĚR

Z pohledu mne jako autorky této práce a zároveň analytika nelze situaci informovanosti veřejnosti dostatečným a efektivním způsobem vyhodnotit. Stejně jako každý „obyčejný člověk“ mohu hodnotit a analyzovat pouze veřejně dostupné informace, které mohou být upravovány a manipulovány.

Analýza byla provedena formou porovnávání velkého množství informací, ze kterého byly vyvozeny dané závěry. Tento postup lze snadno aplikovat na různé druhy analýz, ovšem postup, který jsem zvolila je náročný zejména z hlediska transakčních nákladů.

Jako člověka, který slyšel o tomto neštěstí, sledoval zpravodajství a četl články, mne zpráva velice šokovala. Ovšem dle mého názoru, je zcela nepřipustné, aby jedna z nejmocnějších zemí světa takto podcenila nebezpečí a riziko útoků natolik, aby události přerostly do globálních rozměrů. Není možné zanedbat takovýmto způsobem otázku bezpečnosti jedné z nejvlivnějších zemí světa tak, že vyvolá pochybnosti o celkové bezpečnostní strategii země. Útoky fanatiků nebo teroristů jsou zde prakticky na denním pořádku, a těmto skutečnostem by měla odpovídat i bezpečnostní opatření. Bezpečnostní organizace státu odhalily i menší pokusy o teroristický útok. Jak je tedy potom možné, že takto velká akce odhalena nebyla?

Zpočátku jsem věřila všem informačním zdrojům, které zprávy o událostech přenášely. Nikoho by v počátcích nenapadlo, že mohou být informace natolik manipulovány, že dojde ke změně světových politik a poskytovaných informací natolik, že se jim nebude dát věřit. Zájem člověka o danou problematiku ovšem nabízí nepřehledné množství informačních zdrojů, ze kterých lze čerpat inspiraci k utvoření názoru na danou situaci. Právě tyto zdroje mi umožnily nahlížet na celou událost zcela jiným způsobem. Zjišťování všech informací si žádá ovšem značné transakční náklady jak z hlediska času, tak z hlediska například finančních zdrojů. Ovšem pokud se člověk o danou problematiku zajímá hlouběji, je možné dopátrat se informací, které nejsou až tolik diskutovanými.

Články, které analýzy a vyjádření vlády USA novými důkazy jednoduše vyvrátily, navedly i mne k pochybnostem o celém průběhu události a přístupu světových informačních médií. Nelze tvrdit, že média veškeré zprávy úmyslně zmanipulovala, ovšem jsem toho názoru, že jim tato modifikace byla v tomto případě nařízena. Nemohu zde nařknout Spojené státy z úmyslného plánování zničení Světového obchodního centra nebo budovy Pentagonu, ovšem je zde ještě mnoho otázek, které by měly být objasněny. Jsem si jistá, že mnoho lidí na tyto odpovědi čeká.

Co se týče hlediska informovanosti, došla jsem bohužel ke zjištění, že informace, které se dozvíme ze zpráv, z novin nebo rádia, nelze hodnotit jako zcela pravdivé. Záleží nejen na tom, jak je událost popsána, ale i na serióznosti média, které zprávy přenáší. Televizní stanice, zakládající si na sledovanosti, nabídne zajímavější zpravodajství než televize, které záleží více na serióznosti. Stejně je to s tištěnými a internetovými médii. Modifikovanou zprávu mohou tudíž média upravovat dle vlastních potřeb za účelem získání větších zisků.

V dnešní době člověk nemůže věřit žádnému zdroji ani informaci z důvodu jejich náhlého vzniku a nedokonalým způsobům jejich ověření. Ze všech stran k nám putují zprávy, které předem někdo čte, schvaluje, odmítá nebo překládá ke změnám. Dostávají se k nám tudíž informace, zcela převrácené a upravené. Ať se jedná o jakoukoli zemi světa, všude funguje aparát, který má možnost ovlivňovat zásadním způsobem informovanost společnosti dle vlastního zájmu.

Z mého pohledu, je Amerika mocností, která potřebuje být v povědomí všech lidí a zemí světa. Je velikánem, který musí upevňovat své postavení ve světě a být vůdcem, o kterém nebude nikdo pochybovat. Machinace, které se zde odehrávají, mají velký vliv na lidi a společnost celého světa. Není přípustné, aby se transakce nepovedla nebo aby se její selhání projevilo v jakémkoli odvětví země. Pokud ovšem selžou opatření tomuto selhání zabráňující, je nutné chybu jakýmkoli způsobem napravit nebo skrýt. Spojené státy americké si nemohou dovolit ztratit své postavení, coby světová velmoc, a tudíž se uchylují k mnohdy nepochopitelným krokům.

O události z 11. září 2001 věřím mnohému, ovšem nevěřím tomu, že se USA v celé akci nijak neangažovaly. Soudím tak podle důkazů, které se objevily na veřejnosti a podle reakcí osobností s celou událostí spjatých. Dle sledovaných informací vyvozují, že v případě 11. září byla využita manipulace v globálním měřítku. Ovšem samotný manipulátor se v tomto případě zamotal do své dezinformační sítě natolik, že nezvládl unést tíhu důkazů a efektivně se tak držet své lži. Z tohoto důvodu se také pochybuje o pravdivosti celé události - osoby pověřené objasněním útoků nedokázaly žádným způsobem vyvrátit tvrzení proti nim vyřknutá.

Útoky na Světové obchodní centrum by nebyly první událostí, která byla ze strany Spojených států manipulována. Je smutným, leč pravdivým faktem, že lidé i informační média jsou dnes pouhými nástroji k dosažení cílů skrytých v manipulační a dezinformační pasti.

Není možné poskytnout veřejnosti přesný postup, jak hodnotit důvěryhodnost informací, které jsou jí předkládány. Zároveň není v lidských možnostech nakázat komukoli čerpání a poskytování informací pouze z důvěryhodných zdrojů. Zde bychom mohli narazit na téma: „Co je vlastně důvěryhodný zdroj a důvěryhodná informace?“ Každá definice může podávat

různá vysvětlení. Ovšem každý čtenář této práce by si měl uvědomit, že hodnotit zdroje a jejich důvěryhodnost je pro informovanost společnosti stěžejní.

Důvěryhodné nebo nedůvěryhodné informace jsou tvořeny člověkem a pouze člověk může ovlivnit to, jak budou jeho závěry v návaznosti na důvěryhodnost přijímány.

Vše bych shrnula pouze do jediné věty:

„Za války je pravda tak drahocenná, že ji musí vždy doprovázet tělesná stráž lží.“

Sir Winston Churchill

15. DOTAZNÍK A JEHO VYHODNOCENÍ

Na základě připraveného dotazníku o problematice 11. září 2001 a terorismu, který byl předložen 34 lidem různých věkových kategorií, byly vygenerovány následující výsledky. Dotazník byl vytvořen za účelem analýzy názoru lidí, kteří nepátrají po detailnějších informacích o události a kteří přijímají informace pouze z veřejně přístupných zpravodajství.

Výsledky byly zpracovány programem MS Excel 2007.

15.1 DOTAZNÍK

TÉMA: ŽIVOTNÍ CYKLUS INFORMACÍ

- 1) Terorismus
 - a. Podporuji
 - b. Nepodporuji
 - c. Nemám vyhraněný názor

- 2) Jaká událost se Vám vybaví v souvislosti s datem 11. 9. 2001?

- 3) Dalo se události předejít?
 - a. Ano
 - b. Ne
 - c. Nevím

- 4) Jaká organizace se k útokům přihlásila?

- 5) Jaký byl počet obětí?
 - a. Cca 3000
 - b. Více jak 3000
 - c. Nevím

- 6) Kolik znáte míst útoku?

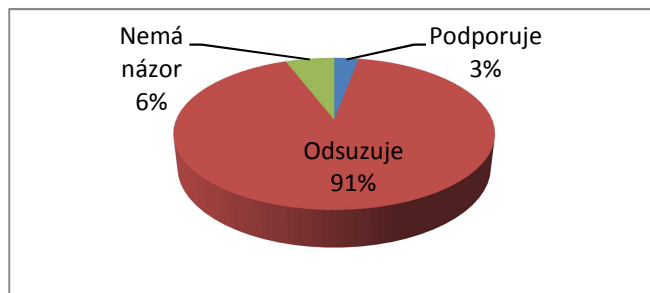
- 7) Jakou TV stanici preferujete pro hlavní zpravodajství?
 - a. ČT (1,2,24)
 - b. Nova
 - c. Prima
 - d. Z1
 - e. Zahraniční
 - f. Jiné

- 8) Souhlasíte plně s verzí události tak, jak byla podána v médiích veřejnosti?
 - a. Rozhodně ano
 - b. Rozhodně ne
 - c. Mám pochybnosti, ale spíše ano
 - d. Mám pochybnosti, ale spíše ne

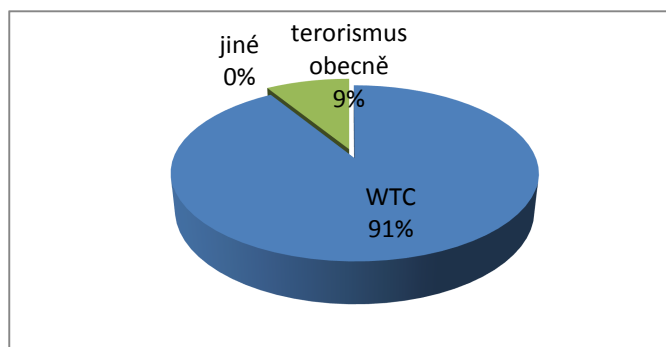
- e. Nemám na věc názor
- 9) Byla reakce USA adekvátní?
- a. Ano
 - b. Ne
 - c. Spíše ano
 - d. Spíše ne
 - e. Nevím
- 10) Jak hodnotíte snahu prezidenta Obamy o jaderné odzbrojení?
- a. Zcela kladně
 - b. Zcela záporně
 - c. Spíše kladně
 - d. Spíše záporně
 - e. Nevím
- 11) Jak hodnotíte konspirační teorie, které jsou o události známy?
- a. Něco na tom bude
 - b. Je to neopodstatněný blábol
 - c. Plně souhlasím
 - d. Nemám o těchto teoriích přehled
- 12) Myslíte si, že informace byly nějaký způsobem upraveny tak, aby se veřejnost nedozvěděla celou pravdu?
- a. Ano
 - b. Ne
 - c. Nemám názor
- 13) Mohla by se situace z 11. září opakovat ve stejném nebo větším rozsahu?
- a. Ano
 - b. Ne
 - c. Nemám názor

15.2 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU

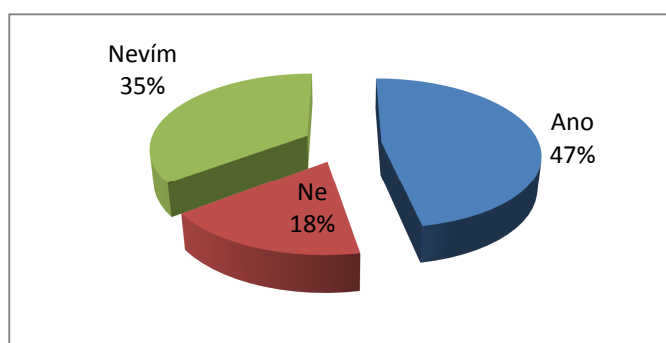
1) Terorismus

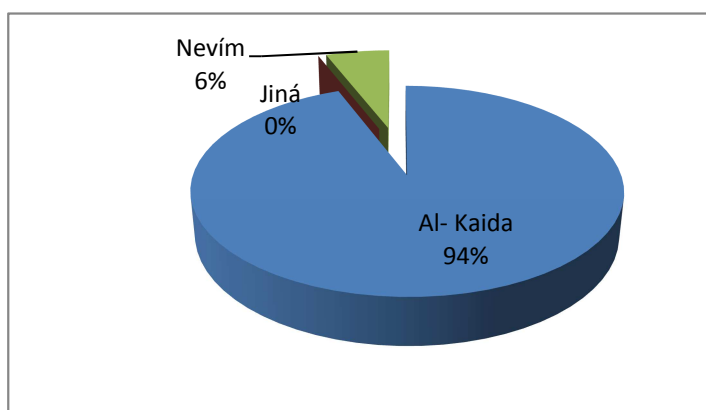
2) Jaká událost se Vám vybaví v souvislosti s datem 11. 9. 2001?

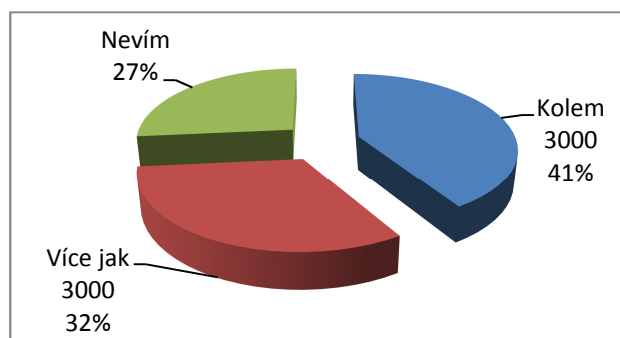
3) Dalo se události předejít?

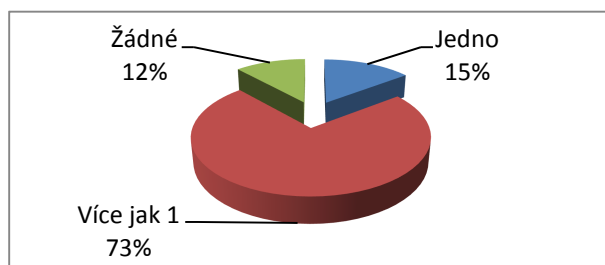
4) Jaká organizace se k útokům přihlásila?

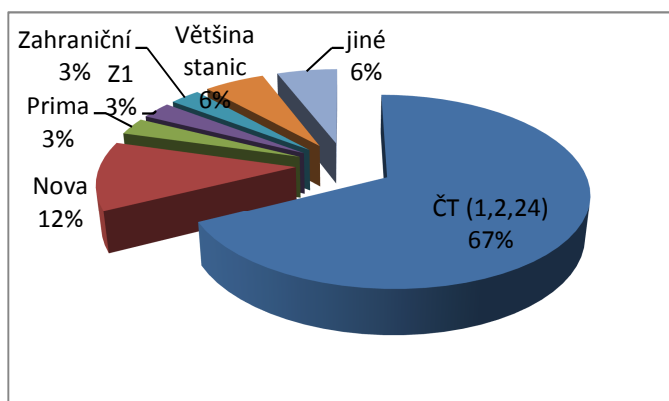
5) Jaký byl počet obětí?

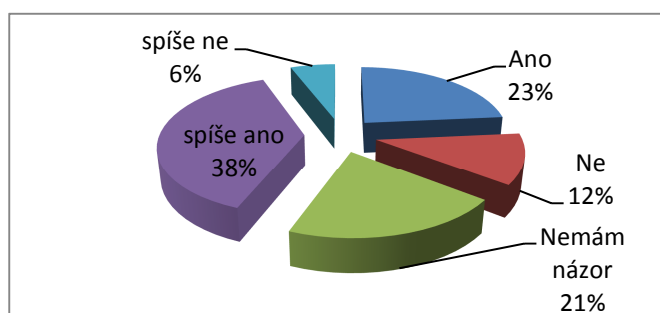
6) Kolik znáte míst útoku?

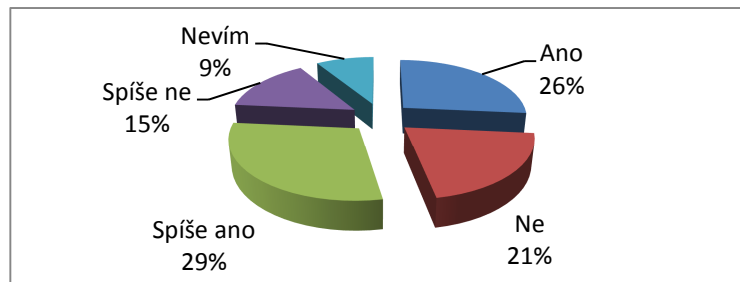
7) Jakou TV stanici preferujete pro hl. zpravodajství?

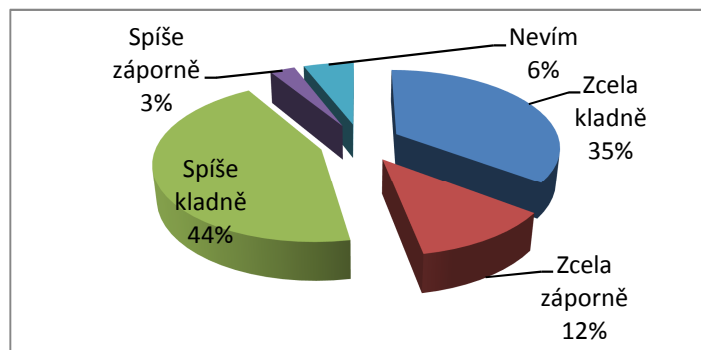
8) Souhlasíte plně s verzí události tak, jak byla podána v médiích veřejnosti?

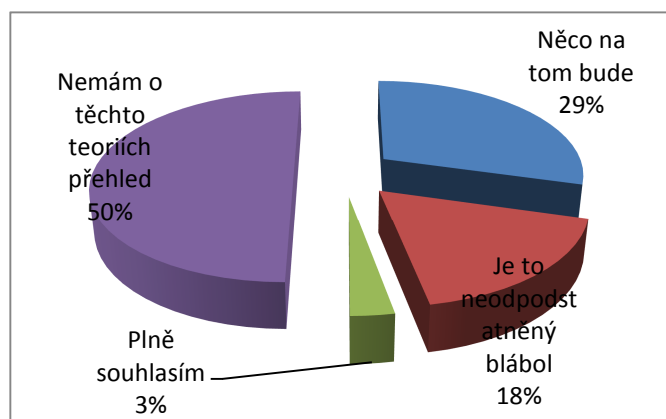
9) Byla reakce USA adekvátní?

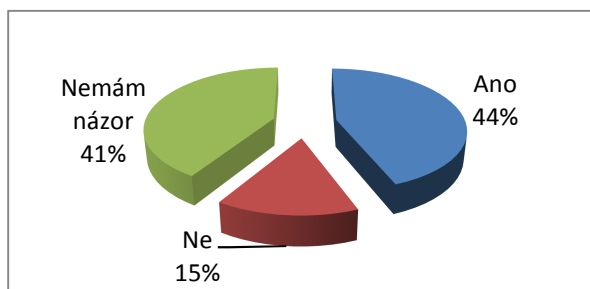
10) Jak hodnotíte snahu prezidenta Obamy o jaderné odzbrojení?

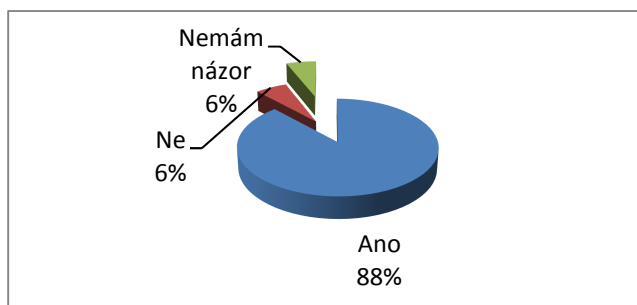
11) Jak hodnotíte konspirační teorie, které jsou o události známy?

12) Myslíte si, že informace byly nějakým způsobem upraveny tak, aby se veřejnost nedozvěděla celou pravdu?

13) Mohla by se situace z 11. září opakovat ve stejném nebo větším rozsahu?

Dle odpovědí dotazovaných respondentů, lze usoudit, že většina občanů má zcela jasnou představu a dostačující znalosti o dané problematice. Je ovšem poněkud zarážející odpověď některých dotazovaných, kde uvádí, že „nemají na problematiku názor“. Po osobním dotazování odpovídajících bylo zjištěno, ztotožnění s nevolí o dané problematice hovořit. Někteří z dotazovaných odpověděli mimo předložený dotazník, že celá situace ohledně útoku z 11. září 2001 je pouze politickou hrou a honbou za nerostným bohatstvím jiných zemí. Aby mohlo být toto bohatství získáno, hledá útočník (resp. USA) záminky pro jejich napadení.

Je potřeba si připustit, že přístup lidí k problematice dnes, se značně odlišuje od jejich přístupu a názoru před 10 lety. Na základě dotazníku nelze v žádném případě tvrdit, že lidé nejsou dostatečně informováni. Velice malé množství lidí však investuje čas do vlastního zjišťování dodatečných informací, což může způsobit nízkou orientaci ve všech dostupných teoriích.

Informovanost lidí ve společnosti by byla na zcela jiné úrovni v případě, že by transakční náklady na práci s informačními zdroji nebyly tak vysoké. Zároveň by informace byly přijímány zcela jinak ve chvíli, kdy by zdroje informací mohly být efektivně a důkladně hodnoceny z hlediska jejich důvěryhodnosti.

16. POUŽITÁ LITERATURA, ZDROJE

16.1 TIŠTĚNÉ PUBLIKACE

WATZLAWICK, Paul. *Pragmatika lidské komunikace: interakční vzorce, patologie a paradoxy*. Hradec Králové: Konfrontace 1999- 243s. ISBN 80-86088-04-9

MLEZIVA, Emil. *Diktatura informací*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2004. 133 s. ISBN 80-86898-12-1

KOLEKTIV. *Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích*, Praha: Nakladatelský dům OP, 1998. ISBN 80-85841-37-1

SKLENÁK, Vilém, *Data, informace, znalosti a Internet*, Praha: C. H. Beck, 2001, ISBN 80-7179-409-0

BITTMAN, Ladislav. *Mezinárodní dezinformace: černá propaganda, aktivní opatření a tajné akce*. Mladá Fronta Praha 2000. ISBN 80-204-0843-6

CHOMSKY, Noam. *Hegemonie nebo přežití: americké tažení za globální nadvládou*. Praha: Mladá Fronta 2006. ISBN 80- 204-1351- 0

KAPLAN, Karel; TOMÁŠEK, Dušan. *O cenzuře v Československu v letech 1945 – 1956*. Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. Praha 1994. ISBN 80- 85270- 38- 2

DEFLEUR, Melvin, L.; BALLOVÁ-ROKEACHOVÁ, S., J.. *Teorie masové komunikace*. Praha: Karolinum 1996. ISBN 80-7184-099-8

JIRÁK, Jan; KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Portál s. r. o. Praha 2003,2007. ISBN 978-80-7367-287-4

KOTRLOVÁ, Jindřiška. *Důvěryhodnost informací na internetu se zaměřením na obor psychologie* [Studijně rozborová práce]. Ústav informačních studií a knihovnictví. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Praha, duben 2007.

DAVID, Vladislav; MALACKA, Michal. *Fenomén mezinárodního terorismu*. Praha: Linde 2005. ISBN 80-7201-524-9

CORTE IBÁÑEZ, Luis de la. *Logika terorismu*. Praha: Academia 2009. ISBN 978-80-200-1724-6

ČEJKA, Marek. *Encyklopedie blízkovýchodního terorismu*. Společnost pro odbornou literaturu o.s. 2007. ISBN 978- 80- 87029-19- 0

ZEMAN, Jan. *Teroristické organizace, život až na druhém místě*. Enigma. Číslo: 1/2010

ANONYM. *Postřehy ze světových televizí z 11. září*. Britské listy. Vydáno: 13. 09. 2001

ČTK, CNN. *Bez vydání bin Ládina začne konflikt*. Britské listy. Vydáno: 26. 09. 2001

ČTK. *Američané žádají rychlou odvetu*. Právo. Vydáno: 15. 09. 2001. Číslo: 216

ČTK. *Bush ignoroval několik varování, že dojde k teroristickým atentátům*. Britské listy. Vydáno: 18. 09. 2001

MÁŠA, Pavel. *Amerika se zřejmě pokusí odstranit i Saddáma Husajna*. Lidové noviny. Vyváno: 21. 09. 2001. Číslo: 221

ANONYM. *Bushova doktrína*. Ekonom. Vydáno: 10. 10. 2002

ČTK, RU. *Putin a Bush mladší podepsali rozpornou smlouvu o snížení zbraní*. Haló noviny. Vydáno: 25. 05. 2002

HONZÁK, Radek. *Bush: USA budou útočit první*. Lidové noviny. Vydáno: 03. 06. 2002. Číslo: 128

PEŠEK, Petr. *Bush: Hrozbou už není Usáma, ale Saddám*. Vydáno: 15. 03. 2002. Číslo: 63

RAZ, NOV. 11. září: *I po dvou letech zůstává řada otázek bez odpovědi*. Haló noviny. Vydáno: 11. 09. 2003. Číslo: 213

HONZÁK, Radek. *Bushova popularita povážlivě klesá*. Lidové noviny. Vydáno: 18. 01. 2003. Číslo: 15

REUTERS. 11. září: *Usáma znovu zahrozil*. Hospodářské noviny. Vydáno: 11. 09. 2003.

POŠUSTA, Pavel. *AlKajda začala chystat útoky v roce 1996*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 23. 09. 2003. Číslo: 223

HONZÁK, Radek. *Expert: Bush podcenil Al Kajdu*. Lidové noviny. Vydáno: 23. 03. 2004. Číslo: 70

SLEZÁK, Milan. *Zpráva pro Bushe předvíдалa útok v USA*. Hospodářské noviny. Vydáno: 13. 4. 2004

LUH. 11. září selhaly tajné služby, řekla vyšetřovací komise. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 23. 07. 2004. Číslo: 170

FREISLER, Eduard. *Zpráva o 11. září zbavila USA iluzí*. Lidové noviny. Vydáno: 06. 09. 2004, Číslo: 208 CNN. *Usáma nabídl Evropě příměří*. Právo. Vydáno: 16. 04. 2004. Číslo: 90

BUCHERT, Viliam. *Kam zmizel Bin Ládín*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 17. 12. 2005. Číslo: 294

VOSTRACKÝ, Zdeněk. *Útok v Londýně opět varuje*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 12. 07. 2005. Číslo: 161

ABBÁS, Mohamed. *Válka proti terorismu? Ne, proti lidem*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 12. 09. 2006. Číslo: 213

ČTK. *Moussaoui dostal doživotí*. Haló noviny. Vydáno: 5. 5. 2006. Číslo: 105

ANÝŽ, Daniel. *Za útoky byl odsouzen pouze jeden terorista*. Hospodářské noviny. Vydáno: 7. 9. 2006. Číslo: 174

ČTK. *Protesty proti Bushovi i Blairovi*. Haló noviny. Vydáno: 12. 9. 2006. Číslo: 213

JANOUCH, Roman. *Velký podvod anebo Pět let poté*. Haló noviny. Vydáno: 11. 9. 2006. Číslo: 212

MS. *Kdo může doopravdy za 11. září 2001- fanatici, tajní agenti, podvodníci nebo satan?* Právo. Vydáno: 11. 9. 2006. Číslo: 212

ČTK. *Do léta mohou opustit Irák desítky tisíc vojáků*. Lidové noviny. Vydáno: 12. 9. 2007. Číslo: 213

JENÍK, Tomáš. *USA vyzbrojují možné nepřátele*. Lidové noviny. Vydáno: 11. 9. 2007. Číslo: 212

KLUZ, Karel. *K nové strategii prezidenta Bushe v Iráku*. Haló noviny. Vydáno: 20. 1. 2007. Číslo: 17

BERANOVÁ, Lucie. *Zničené nahrávky: CIA čeká vyšetřování*. Hospodářské noviny. Vydáno: 10. 12. 2007

RŠKOT, Jiří. *Američané prý pronikli až ke skryším Usámy*. Právo. Vydáno: 30. 8. 2007. Číslo: 202

DPA. *Usáma velebí na novém videu mučednickou smrt*. Právo. Vydáno: 16. 7. 2007. Číslo: 163

BERANOVÁ, Lucie. *Američané žalují strážce „11. září“*. Hospodářské noviny. Vydáno: 6. 6. 2008

ANONYM. *Začal soud s teroristy z 11. září, hrozí jim trest smrti*. Právo. Vydáno: 6. 6. 2008. Číslo: 132

ČTK, DPA. *Usámův řidič si odsedí už jen pět měsíců*. Právo. Vydáno: 9. 8. 2008. Číslo: 186

ČTK, REUTERS. *Konec Guantánama? Za dva roky*. Lidové noviny. Vydáno: 9. 12. 2008. Číslo: 297

MARJANOVIČ, Teodor. *Radar je správný krok, přiznejme si to*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 8. 7. 2008. Číslo: 158

ZNK. *Usáma prý chystá další útok na USA*. Právo. Vydáno: 10. 11. 2008. Číslo: 264.

RŮŽIČKA, Karel. *11. září- sedm let poté*. Haló noviny. Vydáno: 12. 9. 2008. Číslo: 215.

KLUZ, Karel. *Světová tragédie i globální provokace*. Haló noviny. Vydáno: 22. 9. 2009. Číslo: 222.

SLÁDEK, Jiří. *Bin Ládin se ozval, kritizuje Obamu*. Hospodářské noviny. Vydáno: 4. 6. 2009.

MARJANOVIČ, Teodor. *V USA se lidé bouřili proti „buzeracím“ na letištích*. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 25. 11. 2010. Číslo: 273.

CNN. *Usáma se přihlásil na záznamu k útoku na letadlo u Detroitu*. Právo. Vydáno: 25. 1. 2010. Číslo: 20.

ČEJKA, Marek. *Alláh na Ground Zero*. Lidové noviny. Vydáno: 8. 9. 2010. Číslo: 209.

ČTK. *Obama vyzýval k toleranci*. Haló noviny. Vydáno: 13. 9. 2010. Číslo: 213.

ANÝŽ, Daniel. *9/11, korán a otřesená Amerika*. Hospodářské noviny. Vydáno: 10. 9. 2010.

PIPES, Daniel. *Spiknutí- názory a teorie*. Themis 2003. ISBN 80- 7312-022-4.

WOFF, Petr. *Mají vědci důkaz o řízené demolici?* Enigma. Číslo: 7/2010

TRNOBRANSKÁ, Jana. *11. 9. 2001: Šlo o útok do vlastních řad?* Enigma. Číslo: 1/2009

16.2 ELEKTRONICKÉ ZDROJE

ZÁCHRANNÝ KRUH. *Mimořádné události- základní pojmy* [online]. Materiály MV ČR a HZS ČR. Dostupné z WWW: http://www.zachranny-kruh.cz/mimoradne_udalosti/mimoradne_udalosti_zakladni_pojmy.html

ANONYM. *Informace. Wikipedie otevřená encyklopedie* [online]. Aktualizováno 27. 6. 2010. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Informace>

KUČEROVÁ, Helena. *Definice informace* [online]. Vyšší odborná škola informačních služeb. Aktualizováno 13. 2. 2010. Dostupné z WWW: <http://web.sks.cz/users/ku/ZIZ/inform1.htm>

STODOLA, Jiří. *Hodnota informace* [online]. Aktualizováno 1. 6. 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.inflow.cz/hodnota-informace-0>>

ANONYM. *Znalost. Wikipedie, otevřená encyklopedie* [online]. Aktualizováno 22. 2. 2010. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Znalost>

CYSAŘOVÁ, Jarmila. *Cenzura* [online]. Totalita.cz. Dostupné z WWW: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/cenzura.php>

ANONYM. *Masmedia* [online]. Leccos. Dostupné z WWW: <http://leccos.com/index.php/clanky/masmedia>

ANONYM. *Komunikace* [online]. Wikipedie otevřená encyklopedie. Aktualizováno 2. 7. 2010. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Komunikace>

SANEP.CZ. Důvěra členům vlády ČR [online]. Středisko analýz a empirických průzkumů. Provedeno 31. 12. 2010- 7. 1. 2011. Dostupné z WWW: <http://www.sanep.cz/sid=9e821652a5b498aa40d4c224c74ca6b2/pruzkumy/duvera-clenum-vlady-cr-5/>

SANEP.CZ. Výpovědi lékařů [online]. Středisko analýz a empirických průzkumů. Provedeno 29. 12. 2010- 3. 1. 2011. Dostupné z WWW: <http://www.sanep.cz/pruzkumy/vypovedi-lekaru/>

KUČERA, František. ICT a věrohodnost informace [online] [Semestrální práce]. Vysoká škola ekonomická v Praze 2006. Dostupné z WWW: http://sorry.vse.cz/~xkucf03/skola/sa_320.pdf

JONÁK, Zdeněk. Jak rozpoznat věrohodnost, relevanci, spolehlivost informací a informačních pramenů [online]. Metodický portál. Dostupné z WWW: <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/120/JAK-ROZPOZNAT-VEROHODNOST-RELEVANCE-SPOLEHLIVOST-INFORMACI-A-INFORMACNICH-PRAMENU.html/>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Počítače a internet v českých domácnostech [online]. Staženo dne 5. 10. 2010. Dostupné z WWW: [http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F200379462/\\$File/970510_b.pdf](http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/t/F200379462/$File/970510_b.pdf)

ANONYM. Terorismus [online]. Valka.cz. Publikováno 20. 1. 2001. Dostupné z WWW: http://www.valka.cz/clanek_327.html

ČTK. AP. REUTERS. IDNES. Útok na Ameriku [online]. Mladá fronta Dnes. Vydáno: 11. 9. 2001. Číslo 212. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

KRAUS, Tomáš. 11. Září ve faktech a číslech [online]. Eurozprávy, portál o světových událostech. Aktualizováno 11. 9. 2009. Dostupné z WWW: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/amerika/4019-11-zari-2001-ve-faktech-a-cislech/>

ANONYM. World Trade Center [online]. Mrakodrapy.cz. Dostupné z WWW: <http://mrakodrapy.cz/world-trade-center/>

ANONYM. Světové obchodní centrum [online]. Wikipedia, otevřená encyklopedie. Aktualizováno 23. 1. 2011. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A9_obchodn%C3%AD_centrum

LIDOVÉ NOVINY. Útok minutu po minutě [online]. Lidové noviny. Vydáno: 11. 9. 2002. Číslo: 212. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

LIDOVÉ NOVINY. Účet za 11. září [online]. Lidové noviny. Vydáno: 11. 9. 2006. Číslo: 212. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

ANONYM. 11. září 2001 [online]. New York City. Dostupné z WWW: http://www.new-york-city.estranky.cz/clanky/11_-zari-2001.html

ČTK. Američané a Britové zaútočili na jihu Iráku [online]. MF dnes. Vydáno: 11. 9. 2001. Číslo: 212. Dostupné z WWW: http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

FBI. The Federal Bureau of investigation [online]. Dostupné z WWW: <http://www.fbi.gov/>

ANONYM. Teroristické organizace [online]. Special Warfare. Dostupné z WWW: http://www.specwar.info/terorismus/teroristicke_organizace_podle_zemi.php

DRÁPAL, Pavel. Náboženství a terorismus [online]. [bakalářská práce]. Pedagogická fakulta. Masarykova univerzita. Brno 2008. Dostupné z WWW: http://is.muni.cz/th/108638/pravf_b/bakalarka_ostra.pdf

FIALA, Luděk. *Al- Káida* [online]. Novinky.cz. Dostupné z WWW: <http://tema.novinky.cz/al-kaida>

DOLEJŠÍ, Karel; KOTRBA Štěpán. *Útok z 11. září byl reakcí na nespravedlnost* [online]. Britské listy. Vydáno 11. 10. 2001. Dostupné z WWW: <http://www.blisty.cz/art/8924.html>

ANONYM. *Ayman al- Zawahiri* [online]. Wikipedia, otevřená encyklopedie. Aktualizováno 22. 9. 2010. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Ayman_al-Zawahiri

ČTK. *Vůdce Talibanu Umar, tchán i zet' bin Ládina* [online]. Idnes.cz. Aktualizováno: 20. září 2001. Dostupné z WW: http://zpravy.idnes.cz/vudce-talibanu-umar-tchan-i-zet-bin-ladina-f1z-/zahranicni.asp?c=A010920_223537_zahranicni_was

ANONYM. *Muhammad Umar* [online]. Wikipedia otevřená encyklopedie. Aktualizováno: 4. 10. 2010. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Muhammad_Umar

ANONYM. *ETA- Euskadi Ta Askatasuna* [online], Valka.cz. Dostupné z WWW: <http://forum.valka.cz/viewtopic.php/t/83102>

ANONYM. *Irská republikánská armáda* [online]. Navajo otevřená encyklopedie. Dostupné z WWW: <http://irska-republikanska-armada.navajo.cz/>

ČTK. *Teroristické útoky na Američany v číslech* [online]. Mladá fronta Dnes- archiv. Publikováno: 12. 09. 2001. Dostupné z WWW: <http://mfdnes.newtonit.cz/default.asp?cache=850704> Annopress. Dostupné z WWW:http://www.anopress.cz.ezproxy.vse.cz/Web/PagesAuth/My_Search.aspx?f=3

MAFRA. *Mladá fronta DNES* [online]. Mediální skupina mafra. Dostupné z WWW: http://www.mafra.cz/cs/default.asp?y=mafra_all\cs_produkty-a-sluzby_mlada-fronta-dnes.htm&menu=

ČTK, NOVINKY. *USA zvýšily pohotovost z obavy před teroristy* [online]. Novinky.cz. Vydáno: 21. 05. 2003. Dostupné z WWW: <http://www.novinky.cz/zahranicni/8177-usa-zvysily-pohotovost-z-obavy-pred-teroristy.html>

HEGER, Lubomír. *SPECIÁL: Hurikán Katrina ve faktech a obrazech* [online]. Vydáno: 2. 9. 2005. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/prilohy.asp?r=prilohy&c=A050831_094317_prilohy_bih#souvisejici

DRAHNÝ, Stanislav. *Voda zatím vítězí a Bush prohrává* [online]. Vydáno: 3. 9. 2005. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/voda-zatim-vitezi-a-bush-prohrava-dqy-/domaci.asp?c=A050902_201516_nazory_miz

RYBÁŘ, Jan. *Saddám Husajn byl odsouzen k smrti oběšením* [online]. iDnes.cz. Vydáno: 5. 11. 2006. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/saddam-husajn-by-l-odsouzen-k-smrti-obesenim-fev-/zahranicni.asp?c=A061105_083804_zahranicni_jan

ČTK. *Odtajněno. CIA vyhrožovala podezřelému teroristovi zabitím dětí* [online]. Lidovky.cz. Vydáno: 24. 8. 2009. Dostupné z WWW: http://www.lidovky.cz/odtajneno-cia-vyhrozovala-podezrelemu-teroristovi-zabitim-deti-pht-/ln_zahranici.asp?c=A090824_212644_ln_zahranici_ppe

ROŠKOT, Jiří. *Zřejmý strůjce útoků z 11. září prošel waterboardingem 183krát* [online]. Novinky.cz. Vydáno: 21. 4. 2009. Dostupné z WWW: <http://www.novinky.cz/zahranicni/amerika/166899-zrejmy-strujce-utoku-z-11-zari-prosel-waterboardingem-183krat.html>

DRAŽANOVÁ, Adéla. *Nobelovu cenu za mír dostal americký prezident Obama. Svět je překvapen* [online]. iDnes.cz. Vydáno: 9. 10. 2009. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/nobelovu-cenu-za-mir-dostal-americky-prezident-barack-obama-p4b-/zahranicni.asp?c=A091009_102112_zahranicni_ipl

NOVINKY. DPA. CNN. *Atentáty v Madridu: téměř 200 mrtvých, 1200 zraněných* [online]. Novinky.cz. Vydáno: 11. 3. 2004. Dostupné z WWW: <http://www.novinky.cz/zahranicni/27483-atentaty-v-madridu-temer-200-mrtvych-1200-zranenych.html>

REDAKCE. Teroristické útoky v moskevském metru [online]. Rusko-info.cz. Publikováno: 2. 4. 2010. Dostupné z WWW: <http://www.rusko-info.cz/clanek/teroristicke-utoky-v-moskevskem-metru>

NOVINKY. ČTK. PRÁVO. Na moskevském letišti zabil sebevražedný atentátník 35 lidí [online]. Novinky.cz. Publikováno: 24. 1. 2011. Dostupné z WWW: <http://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/223222-na-moskevskem-letisti-zabil-sebevrazedny-atentatnik-35-lidi.html>

WOLFOVÁ, Naomi. Nastává zlatá éra konspiračních teorií? [online]. iDnes.cz. Vydáno: 9. 11. 2008. Dostupné z WWW: http://zpravy.idnes.cz/nastava-zlata-era-konspiracnich-teorii-d9n-/kavarna.asp?c=A081107_162155_kavarna_bos

CHVÁTAL, Jaroslav. Skutečná konspirační teorie paranoidní fantazie o 11. září 2001 [online]. Matrix 2001. Vydáno: 1. 9. 2005. Dostupné z WWW: <http://www.matrix-2001.cz/clanek-detail/596-skutecna-konspiracni-teorie-paranoidni-fantazie-o-11-zari-2001/>

ANONYM. Nejznámější konspirační teorie [online]. Tajemstvi.eu. Datum: 19. 12. 2010. Dostupné z WWW: <http://tajemstvi.eu/nejznamejsi-konspiracni-teorie.a114.html>

TN.CZ. Kdo stál za útoky z 11. září, ptá se Amerika 9 let poté [online]. Historie a Military, Tn.cz. Datum: 11. 9. 2009. Dostupné z WWW: <http://tn.nova.cz/magazin/historie/kalendarium/kdo-stal-za-utoky-z-11-zari-2001-nejlepsi-konspiracni-teorie.html>

AICHINGEROVÁ, Kristýna. Věž svobody v New Yorku [online]. Czech design. Datum: 27. 1. 2004. Dostupné z WWW: <http://www.czechdesign.cz/index.php?status=c&clanek=260&lang=1>

TN.CZ. Kdo stál za útoky z 11. září, ptá se Amerika 9 let poté [online]. Historie a Military, Tn.cz. Datum: 11. 9. 2009. Dostupné z WWW: <http://tn.nova.cz/magazin/historie/kalendarium/kdo-stal-za-utoky-z-11-zari-2001-nejlepsi-konspiracni-teorie.html>

17. TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK

TERMÍN	ZKR	VÝZNAM
Mimořádná událost	-	Nenadálý, neovládaný děj vzniklý vlivem přírody nebo člověka.
Brainwashing	-	Česky vymývání mozku, psychická manipulace, působení na člověka s cílem ovládnout jeho myšlení proti jeho vůli.
Public relations	PR	Techniky pro udržení vztahů s veřejností.
Doktrína	-	Neměnitelné zásady, soustava zásad.
Ideologie	-	Soustava názorů a postojů, náhled na svět nebo společnost.
Occamova břitva	-	Argument, kdy nejlepší řešení je jednoduché a srozumitelné.
Separatismus	-	Snaha o osamostatnění, oddělení.
Extremismus	-	Postoje vyjímající se ze zákonných norem, netolerance.
Fanatismus	-	Vášnivě nadšení. Fanatik je osoba s přílišným nadšením.
Ajatolláh	-	Titul nejvyšších šiitských duchovních.
Bezvěrci	-	Ateisté.
Islamismus	-	Politická ideologie, islám je zdroj politického myšlení.
Chalífát	-	Vláda chalífy, vůdce islámu.
Teokracie	-	Vláda ve jménu boha.
Islamistický radikálové	-	Bezohlední islamisté, tvrdě prosazující své cíle.
Egyptský islámský džihád	EID	Egyptská teroristická skupina.
Skupina monoteismu a džihádu	-	Organizace Al Kajdy pro džihád v Mezopotámii.
Džihád	-	Náboženská povinnost muslimů- obrana a šíření islámu.
Šáří'je	-	Tradiční ženský oděv, pruh látky obtočený kolem těla.
Šiité	-	Muslimové považující za vůdce islamistů jen potomky Muhhamadovy rodiny.
Waterboarding	-	Mučicí technika.
Monoteismus	-	Náboženství, kde existuje jen jeden Bůh.
Marxismus	-	Ideologický směr založený K. Marxem.
Leninismus	-	Navazuje na Marxismus, založen V. I. Leninem.
Motto	-	Heslo nebo citace.
Fatva	-	Náboženské prohlášení.
International Standard Serial Number	ISSN	Kód identifikující názvy periodik.
Super - termit	-	Druh výbušniny, drastičtější než dynamit.
Mossad	-	Zpravodajská izraelská služba.
Federál Aviation Administration	FAA	Dozor nad civilním letectvím.
Ground Zero	-	Místo na Manhattanu, kde stávalo WTC.
Central Intelligence Agency	CIA	Ústřední zpravodajská služba.
Freedom tower	-	Věž svobody. Hlavní budova komplexu nového WTC.

18. POUŽITÉ TABULKY, GRAFY, OBRÁZKY

18.1 POUŽITÉ TABULKY

Pohledy na masmédia	str. 17
Domácnosti s připojením k internetu	str. 21
Studenti používající internet k vybraným činnostem	str. 22
Důležitá čísla o WTC	str. 29
Časový sled události	str. 31
Počty teroristických organizací	str. 33

18.2 POUŽITÉ GRAFY

Domácnosti s připojením k internetu	str. 21
Studenti používající internet k vybraným činnostem	str. 22
Otázka 1	str. 69
Otázka 2, 3, 4	str. 70
Otázka 5, 6, 7, 8	str. 71
Otázka 9, 10, 11	str. 72
Otázka 12, 13	str. 73

18.3 SEZNAM OBRÁZKŮ

WTC	str. 29
Usáma bin Ládín	str. 35
Ayman al-Zawahiri	str. 36
George W. Bush	str. 40
Zacarias Moussaoui	str. 47
Khalid Shejkh	str. 47
Saddám Husajn	str. 48
Barack Obama	str. 51
Super-termit	str. 56
Pentagon	str. 59